

Haapajärven kaupungin ympäristö- ja terveydenhuollon valtuusto vuosille 2025–2028 päivitys 2026



Sisältö

YLEINEN OSA	
1 YLEISTÄ YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMASTA 2028	
1.1 Ympäristöterveydenhuollon yleiset tavoitteet ja valvonta	
1.2 Ohjelmakauden teema: Vaikuttava valvonta ja ydintehtävät	
2 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN YLEINEN OS	
2.1 Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvonta	
2.2 Valvonnan voimavarat ja niiden jakautuminen	
2.2.1 Riskinarviointi ja tehokas kohdentaminen	
2.2.2 Tarkastukset ja tarkastukseen keskimääräisesti käytetty resurssi	
2.2.3 Valvontakohteiden / valvontakohtedetyppien tarkastus	
2.3 Valvontahenkilöstön osaamisen varmistaminen ja koulutus	
2.4 Valvontatietojärjestelmä	
2.5 Laadunhallinta	
2.6 Viestintä	
2.7 Valvonnan kustannukset ja maksullisuus	
2.8 Varautuminen	
2.9 Epidemioiden selvittäminen	
2.10 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	
2.11 Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi ja	
HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖPALVELUIDEN TOIMIALAKOHTAISET VALVONTASUUNNITELMAT	
3 ELINTARVIKEVALVONTASUUNNITELMA	
3.1 Elintarvikevalvonnan tavoitteet ja sisältö	
3.1.1 Toimipaikkojen hyväksymis- ja rekisteröimismenettely	
3.1.2 Tarkastukset	
3.1.3 Pakkokeinojen käyttö	
3.2 Elintarvikevalvonnan valvontakohteet	
3.3 Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelma	
3.4 Elintarvikevalvonnan näytteenottosuunnitelma	
3.5 Elintarvikevalvonnan painopisteet ja valvontaprojektit	
4 TERVEYDENSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA	
4.1 Johdanto	
4.2 Valvontakohteiden ilmoitus- ja hyväksymismenettely	
4.3 Suunnitelmallisen valvonnan kohteet	
4.4 Tarkastuksen sisältö	
4.5 Tarkastustiheydet ja tarkastusaika	
4.6 Muut tarkastukset ja tehtävät	
4.7 Pakkokeinojen käyttö	
4.8 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen	
4.8.1 Suunnitelmallinen näytteenotto	
4.8.2 Muu näytteenotto	
4.9 Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueet	
4.10 Projektit	
5 TUPAKKA- JA LÄÄKELAIN VALVONTASUUNNITELMA	
5.1 Tupakkalain valvonnan tavoitteet ja kunnan valvontasuunnitelma	
5.2 Tupakkalain valvonnan sisältö	
5.2.1 Lupamenettely	
5.2.2 Tupakkalain mukaiset tarkastukset	
5.3 Tupakkalain mukaiset pakkokeinot	
5.4 Valvontakohteet	
5.5 Valvonnan painopisteet ja projektit	
5.5.1 Ehkäisevä päihdetyö	
5.5.2 Savuttomat nikotiini tuotteet tuotevalvonnan näkökulmasta	
5.5.3 Laittoman kaupan ehkäisy ja jäljitettävyyttä koskevat toimenpiteet	
5.5.4 Etämyynnin valvonta	
5.5.5 Markkinoinnin valvonta	
5.6 Lääkelain mukainen valvonta	
6 ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTASUUNNITELMA	
6.1 Johdanto	

- 6.2 Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen.....
- 6.2.1 Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu.....
- 6.2.2 Palvelujen järjestämistapa.....
- 6.2.3 Eläinlääkäripalvelujen saatavuus.....
- 6.2.4 Asiakaspalaute ja vahingonkorvaukset.....
- 6.2.5 Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottam
- 6.2.6 Kiireellinen eläinlääkäriapu ja virka-ajan ulkopuo
- 6.2.7 Eläinterveyskäynnit, terveydenhuoltokäynnit ja -suu
- 6.2.8 Järjestämisvastuuta täydentävät eläinlääkäripalvelu
- 6.3 Voimavarat.....
- 6.3.1 Henkilöresurssit, vastuualueet ja työnjako.....
- 6.3.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen ja työssä jak
- 6.4 Tietojärjestelmät.....
- 6.5 Yhteistyö ja viestintä.....
- 6.5.1 Viranomaissten välinen yhteistyö ja viestintä.....
- 6.5.2 Häiriötilanneviestintä ja varautuminen häiriötilant
- 6.6 Maksut.....
- 6.6.1 Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluita ko
- toteuttaminen.....
- 6.7 Valvonnan toimeenpano.....
- 6.8 Eläinten terveyden valvonta.....
- 6.8.1 Eläintautivalmius.....
- 6.8.2 Eläintautien luokittelu.....
- 6.8.3 Eläintautiepäilyt ja -tapaukset.....
- 6.8.4 Eläintautien ilmoittaminen.....
- 6.8.5 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveysvalvonta.....
- 6.8.6 Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta.....
- 6.8.7 Muu eläintautivalvonta.....
- 6.9 Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta.....
- 6.10 Eläinten lääkitsemisen valvonta.....
- 6.11 Sisämarkkinakauppa, tuonti ja vienti.....
- 6.11.1 Sisämarkkinakauppa.....
- 6.11.2 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....
- 6.11.3 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen ra
- 6.12 Eläinten hyvinvoinnin valvonta.....
- 6.12.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....
- 6.12.2 Luvan- tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman e
- 6.12.3 Eläinsuojeluvalvojat.....
- 6.12.4 Eläinkuljetukset.....
- 6.12.5 Teurastamot ja pienteurastamot.....
- 6.13 Eläimistä saatavat sivutuotteet.....
- 6.13.1 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimi
- 6.13.2 Sivutuotteiden hautaaminen.....
- 6.14 Ehdollisuuden valvonta.....
- 6.15 Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen.....
- 6.15.1 Peruseläinlääkäripalvelu.....
- 6.15.2 Puhelinneuvonta.....
- 6.15.3 Sairaanhoido.....
- 6.15.4 Terveydenhoito.....
- 6.15.5 Eläinten lopetus.....
- 6.15.6 Todistukset.....
- 6.15.7 Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....
- 6.15.8 Yksityinen palvelutarjonta.....
- 6.15.9 Kiireellinen eläinlääkäriapu.....
- 6.15.10 Saatavuus.....
- 6.15.11 Toimitilat ja varustetaso.....
- 6.15.12 Ostopalvelut.....
- 6.15.13 Erikoiseläinlääkäri- ja laboratoriopalvelut.....
- 6.15.14 Eläinlääkäripalveluiden laatu.....
- 6.16 Seuranta, arviointi ja raportointi.....
- 6.16.1 Suunnitelman ja toteutuman arviointi.....

- 6.16.2 Viranomaisten pyytämät raportit ja tilastot.....
- 6.16.3 Eläinlääkäripalveluiden käytön tilastointi ja rapo
- Liite 1: Elintarvikevalvonnan valvontakohteiden lukumäärä
- Liite 2: Terveystensuojelulain valvontakohteiden lkm ja tar
- Liite 3: Tupakka- ja lääkelain mukaisten valvontakohteiden
- Liite 4: Eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus...

Toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi on kirjattu toimi-
suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella suunnitelma
ja projektit.

Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen 100%:sti ei todennäköistä muun viranomais toiminnan vaatiman henkilöre ympäristötarkastajan virkaa ei saada täytettyä. Realistise toteutumista 70%:sti.

Taulukko 1. Ympäristöterveydenhuoltoon osallistuvan henkilöstön työvuosina.

Nimi ke	Terveydensuojelija	Tupakkavalvonta	Elintarvikevalvonta	Eläinlääkäri	Eläinten hyvinvointi	Eläintauti-, s. ym. valvonta	Avustava henkilö	Johtaminen	Yhteensä
Ympäristötarkkailija	0,1	0,9							1
Ympäristötarkkailija	0,8								0,8
Ympäristötarkkailija	0,8		0,2						1
Valvontaeläinlääkäri			0,1		0,5	0,2			0,8
Valvontaeläinlääkäri			0,2		0,4	0,2			0,8
Eläinlääkäri				1					1
Eläinlääkäri				0,5					0,5
Eläinlääkäri				0,5					0,5
Eläinlääkäri				1					1
Eläinlääkäri				1					1
Eläinlääkäri				1					1
Klinikkaeläinlääkäri							1		1
Ympäristöjohtaja								0,7	0,7
Lupasihteerit							0,2		0,2
Lupasihteerit							0,2		0,2
Yhteensä	1,6	0,1	1,4	5	0,9	0,4	1,4	0,7	11,5

Taulukko 2. Suunnitelman ulkopuolisen työn osuus

Osa-alue	%	Suunnitelman ulkopuoliset tehtävät
Terveydensuojelu	60	Ilmoitukset, hakemukset, lausunnot (y. m.), pohjavesialueiden suoje- lus- ja riskinarvioinnit, yhteiset projek- tasunnontarkastukset, tiedottamiset ja pakkokeinot
Tupakkalak	20	Tupakan vähittäismyyntiluvat, tupakointikieltojen ja rajoitusten valvonta
Elintarvikevalvonta	50	Ilmoitukset ja hakemukset, lausun- not, yhteistyöpalaverit, sidosryhmäyhtey- den tiedottaminen, pakkokeinot
Eläinten hyvinvointi	90	Epäilyjen perusteella tehtävät tark- astukset, koulutukset, yhteiset neuvonta ja ohjaus, tiedottaminen
Eläintauti- ja eläinlääkärin rekisteröinti	50	Eläintautiepäilyt ja -tapaukset, ohjeistus ja neuvonta, muun tark- astusvalvonta ja ohjeistus

2.2.1 Riskinarviointi ja tehokas kohdentaminen

Toimialakohtaisissa ohjelmissa on annettu ohjeet valvontakohteiden luokitus ovat jokaisella toimialalla erilaisia. Eri toimialoille on annettu siihen ole yhteistä ohjetta. Ympäristöterveydenhuollon virasto on tehnyt päätös siitä, miten valvonnan resurssit ovat tarkoitettu. Valvonta pyritään suuntaamaan sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Tunteista hyödyntäen. Eri vuosina voidaan painottaa eri alueille toimialakohtaisissa osioissa.

2.2.2 Tarkastukset ja tarkastukseen keskimääräisesti käytetty

Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan toimeenpanon selvittäessä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimusten annetaan toiminnanharjoittajille myös ohjausta ja neuvontaa olosuhteisiin, omavalvontaan, asiakirjoihin, tuotteisiin tai sisältää koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tulosarvojen säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Ympäristösuunnitelmissa tuodaan esille eri lakien mukaisten tarkastusten yksityiskohtaisissa sisällöissä sovelletaan keskusvirastojen

Matkoihin käytetty aika ei kuulu tarkastukseen kuluvaan aikaan sijainnista riippumatta yhtäläiset kaikille toimijoille koko kunnan otettava huomioon kunnan realistisessa valvontasuunnitelmassa sisällyttämään matkoista aiheutuneet kustannukset tunti hinta VI todetaan, että valvonnan maksujen perusteissa otetaan huomioon kuluineen.

2.2.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet

Tarkastustiheydet määräytyvät riskinarvioinnin perusteella. Toimialakohtaisien suunnitelmien liitteinä ovat kohderyhmien tarkastustiheydet. Toiminnanharjoittaja voi halutessaan ottaa kohdettaan koskevasta valvonnasta.

Valvontakohteiden kannalta tarkastustiheydellä on taloudellisesti määräytyvät tarkastusmäärien perusteella. Suunnitelma antaa valvontamaksu tulee olemaan. Lopullinen maksu määräytyy voimassa olevien perusteella, miten paljon valvontaa tehdään.

Toimialakohtaisissa valtakunnallisissa valvontaohjelmissa on tarkastuksiin käytettävät ajat. Tavoitteelliset tarkastustiheydet ja kokoluokituksen perusteella.

2.3 Valvontahenkilöstön osaamisen varmistaminen ja koulutus

Rekrytointien yhteydessä varmistetaan, että työntekijöillä ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen. Osaaminen tutkintoon, perehdytykseen, täydennyskoulutus- ja työnohjaus- ja ylläpitämiseen. Perehdytyksestä vastaa ympäristöjohtaja. Perehdytyksessä kerrataan valvontayksikön toimintatavat, tietojärjestelmät sekä käydään läpi valvonnan linjauksia mm.

Ympäristöterveydenhuollon koulutukseen on pyritty Haapajärven kunnan riittävästi määrärahoja. Vuosittain osallistutaan mm. AVI:n

järjestämiin työkokouksiin, Ruokaviraston valvontaverkostoja valtakunnallisille ja alueellisille koulutuspäiville, ynnä asumisterveysaiheisiin koulutuksiin ja eläinlääkäripäiville etäyhteydellä joko omalta koneelta tai kuntien videoneuvottelukoulutukseen ja koulutuskustannuksia. Koulutusten toteutumista seurataan.

2.4 Valvontatietojärjestelmä

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontayksikön keskitetty toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä (VAT) sisältää tiedot ja niihin kohdistuneet suoritteet sekä yhteydenotot sähköisesti, mutta tarvittaessa pöytäkirja voidaan lähettää myös osallistuneet Vatin kehittämiseen ja kehityskustannuksiin. Käytössä otetaan huomioon ja kuntien edustajat ovat mukana Ruokaviraston

2.5 Laadunhallinta

Ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävissä käytetään hyväksyttyjä jatkossa Lupa- ja valvontavirasto) laatimia tarkastusohjeita ja järjestöjen laatimia ohjeita. Ruokaviraston päivitettyt ohjeet löytyvät sivuilta tai Pikantti-sivustolta, johon kirjaututaan taustatietojen avulla ympäristöterveydenhuollon toimintaohjeet ja malliasiakirja ympäristöterveydenhuollon ekstranetistä. Toimintaohjeet hyväksytään kaupungin ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelman käyttöohjeet on tallennettu verkkoasemalle. Haapajärven kaupungin yksikön sisäisiä ohjeita esim. viranhaltijoiden välisien lähtöjen perehdytykseen ja arkiston muodostukseen.

Asiakkaat pystyvät jättämään useimmat ilmoitukset käyttäen toiminnanharjoittajien ilmoitus- ja hakemuslomakkeet löytyvät www.haapajarvi.fi. Asiakkaita varten on laadittu ohjeita ja lomakkeita.

Ympäristöterveydenhuollolle on laadittu laatukäsikirja, josta löytyvät näytteenotto-ohjeet, yksikön sisäiset ohjeet, asiakasohjeet ja seudullisena yhteistyönä Ylivieskan kaupungin, Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa.

2.6 Viestintä

Ympäristöterveydenhuollon viestinnän tarkoituksena on auttaa ympäristöterveydenhuolto tarjoaa. Tehokkaalla viestinnällä on tunnettavuutta.

Haapajärven kaupungin valvontayksikössä pyritään tiedottamaan ja niiden tuloksista, esimerkiksi [www](http://www.haapajarvi.fi)-sivuilla tai paikallisen ajantasainen taksa, lomakkeet ja asiakasohjeita. Käytössä on

Viestintään kuuluu asiakkaiden neuvonta, opastus ja tiedottaminen työhön. Ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat ovat tavoitettavissa. Ympäristöjohtaja on tavoitettavissa myös virka-ajan ulkopuolelta vastaa viestinnästä valvontayksikön sisällä sekä tiedottamisesta. Sähköpostiviestinnässä huomioidaan tietoturva- ja salassapitovaatimukset henkilötunnuksia sisältävät asiakirjat lähetetään salattuna.

Sisäisessä viestinnässä suositetaan puheluita, Teams-ohjelmaa ja epävirallisia Whatsapp-ryhmiä. Whatsappiin ei laiteta salattuja asiakaskontakteissa. Kiireellisissä asioissa otetaan yhteyttä suoraan lisäksi tekstiviestillä.

Oulun eteläisen alueen ympäristöterveydenhuollon valvontayhteistyön asiakastiedotteiden laadinnassa. Yhteistyössä hyödynnetään perustettua Teams-alustaa.

Häiriötilanteiden viestintä on kuvattu erillisessä ympäristöterveydensuojeluviranomaiselle on lisätty vaaratiedotelakii Toimivalta vaaratiedotteen antamisen osalta on delegoitu ymp

2.7 Valvonnan kustannukset ja maksullisuus

Elintarvike- ja terveydensuojelun valvontakohteilta on per vuodesta 2022 lisäksierkunnan on perittävä toimijalta hyväksyt valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteen hyvinvointilain mukaiset uusintatarkastukset muuttuivat val alusta alkaen.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen v maksullista. Maksuja peritään Haapajärven kaupunginhallitu Valvonnasta saadun maksutulot kohdentuvat valvontayksikölle. Haapajärven kaupungin nettisivuilla, www.haapajarvi.fi.

Maksuilla ei voida kattaa koko ympäristöterveydenhuoltoa, mu katettua yhä suurempi osa valvonnasta aiheutuvista kustannuk

2.8 Varautuminen

Ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelma, joka sis alueet, on laadittu yhteistyössä Ylivieskan kaupungin, Ympä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden kanssa. toimintaohjeet viestinnän ja tiedottamisen osalta. Häiriötil sen jatkuvaa päivittämistä erityisesti yhteystietojen osalt valvontahenkilöstön käytettävissä Teams-alustalla, johon k Poikkeusoloja varten on laadittu ympäristöterveydenhuollon verkkoasemalle ja jonka yleinen osa liitetään Haapajärven jäsenkuntien valmiussuunnitelmiin. Haapajärven ympäristöter kehittää valtakunnallisen valvontaohjelman teeman mukaisesti sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on yhteensovittaa ympäristö jäsenkuntien varautumissuunnitelmien kanssa. Ympäristöterv Haapajärven kaupungin laajennetussa johtoryhmässä, jonka ty 2026 käydään kuntakohtaisesti esittelemässä ympäristöpalvelu

2.9 Epidemioiden selvittäminen

Valtioneuvoston asetus 1365/2011 3 § edellyttää kuntien eli yhdessä tartuntatautiviranomaisen kanssa varautumaan elintarv epidemioiden selvittämiseen. Selvittämistä varten tulee nim Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimi määriteltä ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelr vähintään kerran vuodessa. Työryhmään kuuluu myös alueen työryhmään voidaan kutsua tilanteen mukaan paikalle myös ku Työryhmälle on perustettu tiimi Haapajärven kaupungin toimi yhteystiedot ovat tallennettuna Teamsissa sekä ympäristöterv

2.10 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Ympäristöterveydenhuollon viranomaisnäytteet talous- ja ui toimitetaan tutkittavaksi pääsääntöisesti SeiLab Oy:n labo laboratorioihin. Listeria-pintapuhtausnäytteitä ja elintarvii laboratorioon Ouluun. Laboratorioiden kanssa solmittavat hä Näytteiden tutkimustulokset ilmoitetaan sähköpostitse ympä

häiriötilanteisiin liittyvistä näytetuloksista ilmoitetaan ympäristöterveyskeskukseen. Liittyvät näytteet toimitetaan tutkittavaksi pääsääntöisesti hyvinvoinnin laitoksen laboratorioon. Asumisterveyden valvontaan liittyvät näytteet toimitetaan Ruokaviraston hyväkymiä laboratorioita sekä Ruokaviraston hygienialaboratorioon.

2.11 Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Kunnan tulee arvioida hyväksymänsä valvontasuunnitelman toteutumisen arviointia hyödynnetään ympäristöterveydenhuollon toimivuuden varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa. Yhteistyössä tarkastellaan myös ympäristöterveydenhuollon kunnallisen toimintajakautumista valvonnan eri sektoreille sekä valvonnasta saatujen tulosten Valtakunnallisessa valvontaohjelmassa on annettu arvioinnin

Taulukko 3. Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Arviointikohde	Tarkastelu ja selvitys
Suunnitellun toiminnan tarkastusten kattavuus	- Kaikkien toimialojen valvonnan kattavuus - valtakunnallisten ja oimien painopisteiden - valvonnan tulokset ja seurattavien määrien
Tarkastusten ja näytteenottojen (suhteessa valvontaan)	- toteutuneiden tarkastusten lukumäärä - näytteet ja analyysit - valvontaprojekteihin osallistuminen - trendiseuranta esim. 5 vuoden aikajän
Toiminnan laadullisen valvonnan vaikuttavuus	- ympäristöterveydenhuollon valvonnan (yhteiset, toimialakohtaiset, valvontasuunnitelman) vaikuttavuuden arviointi
Valvonnasta saadun seurauksen kohdentuminen	- valvonnasta kertyvät maksutulot toimintakassaan - valvonnasta saatujen tulojen kohdentaminen ympäristöterveydenhuollon toimintaan
Voimavarat ja yhteistyö alueen toimivuus	- voimavarojen määrä suhteessa laillisuuden valvontatarpeeseen ja suunniteltuun toimintaan - selvitys, paljonko voimavaroja on käytetty valvontatehtäviin ja kuinka paljon muuhun toimintaan - erittely henkilöstövoimavarojen kohdentamisesta valvontaan (VYHA) - valvonnan tehokkuuden toteutuminen ohjeisiin
Toiminnan kehittäminen	- toimenpiteet, joilla tilannetta parannetaan
Arviointi- ja ohjaus	- havaitut hyvät toimintatavat, kehitettävät

Valvontasuunnitelman toteutumisen raportointi tehdään keskuksen Ympäristöterveydenhuollosta vastaavaa toimielintä, Haapajärven kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin. Valvontasuunnitelman toteutumisesta raportoidaan ympäristöterveyskeskukseen. Valvontasuunnitelman toteutumisesta seurataan ja käydään läpi

Valvontasuunnitelman arvioinnissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan saatavaa raporttia siitä, millaista oman yhteistoimintasuunnitelman valvontayksiköihin ja valtakunnallisessa ohjelmassa asetettuihin

Valvontasuunnitelmaa hyväksyttäessä ja sen toteutumisesta arvioinnissa on syytä käydä keskustelua resursseista ja teoista kohdistamisesta.

HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖPALVELUJEN TOIMIALAKOHTAISET VALVONTASUUNNITELMAT

3 ELINTARVIKEVALVONTASUUNNITELMA

3.1 Elintarvikevalvonnan tavoitteet ja sisältö

Elintarvikelain (297/2021) §:n 39 mukaan kunnan on laadittava valvonnassa otetaan huomioon elintarvike- ja kontaktimateriaalien valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee vaaroja taloudellisilta tappioilta. Euroopan parlamentin ja neuvoston mukaisesti elintarvikevalvontaviranomaisten on suoritettava valvontaa säännöllisesti, riskiperusteisesti, sopivalla tiheydellä ja huomioidaan myös viranomaistoimintaa koskevat hyvän hallinnon periaatteet takaavat asiakkaiden oikeusturvan toteutumisen.

Elintarvikevalvonnan tavoitteena on varmistaa elintarvikkeiden mikrobiologisten vaarojen hallinta kaikissa niiden tuotannon vaiheissa sekä oikeat ja luotettavat elintarvikkeista annettavat tiedot elintarvikkeiden ja kontaktimateriaalien turvallisuudesta omissa toimintaansa ja tuotteitaan omavalvonnassaan.

Kunnan elintarvikevalvontasuunnitelman laadinnassa käytetään elintarvikeketjun monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa valtakunnallisesti asetettuja painopisteitä sekä Ruokaviraston elintarvikevalvontasuunnitelmaa. Valvontasuunnitelman laadinnassa valvonnan toteuma, valvontayksikön omat suunnitellut valvonnat alue- tai keskusviranomaisen tekemät AJO-käyntien tulokset.

Elintarvikevalvontasuunnitelmaan kirjataan kaikki seuraavalla tarkoituksella tarvittavissa suunnitelmassa tuodaan esille, kuinka paljon vaaroja on olemassa resursseihin nähden. Valvontatoimien loppuunsaattamisen hallinnollisten pakkokeinojen käytölle varataan myös aikaa. myöskin elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan lisäksi kohdentumisesta on kerrottu enemmän kohdassa 2.2.

Elintarvikevalvonnan suunnitelman toteutuminen arvioidaan ympäristölautakunnassa. Toteumaan kirjataan mm., kuinka hyvin tehtyä, ja jos tarkastuksia on jäänyt paljon tekemättä, syyt painopisteiden toteutuksesta ja niiden toteuttamiseen mahdollisesti vaikuttaviksi tekijöiksi tehtyjen AJO-käyntien palautteita. Toteutuksen käytettävissä olevia resursseja ja niiden riittävyyttä elintarvikevalvontatulojen kehitystä.

3.1.1 Toimipaikkojen hyväksymis- ja rekisteröimismenettely

Hyväksyminen (elintarvikelaki § 9 ja 11)

Elintarvikealan toimijan, joka käsittelee eläimistä saatavia alkutuotannon toimijan, joka harjoittaa tavanomaista elintarvikehuoneiston hyväksymistä ennen toiminnan aloittamista Hakemus käsitellään 60 vuorokauden kuluessa asian vireillä puutteellisuus tai muu erityinen syy edellyttäen asian pitävän vaatimustenmukaisuuden selvittämisen edellyttää tarkastus-antamista. Elintarvikehuoneiston hyväksymisestä tai ehdollisesta toiminnan elintarvikehuoneistossa saa aloittaa, jos se täyttää ja se on hyväksytty.

Rekisteröiminen (elintarvikelaki § 8, 10 ja 13)

Elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen elintarvikevalvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Elintarvikevalvontaviranomainen käsittelee rekisteröinti-ilmoituksen elintarviketoiminnan rekisteröinnistä ympäristöterveydenhuollon tiedonhallintajärjestelmään Vatiin ja ilmoittaa toimijalle keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta tai toimijan valvontaviranomaiselle. Jos toiminta ja siihen liittyvät riskit samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinon harjoittaminen tai toimintaa ei voi pitää elinkeinon harjoittamisena, toiminta

Alkutuotannon toimijan on tehtävä ilmoitus elintarvikkeiden tuotannon varten viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitettava myös annettujen tietojen oleellisista muutoksista. Ilmoitus lopettamisesta viivytyksettä elintarvikevalvontaviranomaiselle.

Kontaktimateriaalialan toimijan on tehtävä ilmoitus toiminnan kontaktimateriaalitilasta toiminnan rekisteröintiä varten viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan keskeyttämisestä ja lopettamisesta on tehtävä ilmoitus viivytyksettä. Käsittelee ilmoituksen ja tallentaa tiedot kontaktimateriaalialan ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja seuranta-toimijalle tietojen tallentamisesta sähköisesti.

Tiedottaminen (elintarvikelaki § 12)

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava elintarvikkeen myynnin hyväksytyssä liikkuvassa elintarvikehuoneistossa niiden kunto- ja toimintaa harjoitetaan. Tiedottaminen on tehtävä viimeistään toiminnan aloittamista.

3.1.2 Tarkastukset

Suunnitelmanmukainen viranomaisvalvonta kohdistuu pääsääntöisesti omavalvonnan valvontaan kaikilla aloilla, joihin elintarvikevalvontaviranomainen määrittää valvomionsa elintarvikevalvontatilanteiden riskiperusteisesti vuosittaisessa valvontatarkastussuunnitelmassa. Tarkastuksia tehdään pääsääntöisesti toimipaikkoja ja valvonnallisia syitä, jolloin tarkastuksista on paikalla.

Elintarvikehuoneiston hyväksymistarkastus

Elintarvikehuoneiston vaatimustenmukaisuuden selvittämisen hyväksymispäätöksen antamista. Tarkastuksella varmistetaan, laajennus- ja muutosten toteuttamiseksi asetettavat vaatimukset.

Hyväksymistarkastuksesta kirjoitetaan tarkastuskertomus, jossa on hyväksymisen edellyttämät vaatimukset. Tarkastuskertomukseen liitetään tarkastusraportti, josta käy ilmi tarkastuksen tulokset ja johtopäätökset.

Rekisteröidyn elintarviketoiminnan tai alkutuotannon ensimmäinen

Rekisteröinti-ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen elintarviketoiminnan ensimmäisen valvontasuunnitelman mukaisesti alkutuotannon aloittamisesta. Rekisteröidyn alkutuotannon aloittamisesta rekisteröinnin yhteydessä. Tarkastusajaksi ympäristötarkastaja/valvontaeläinlääkäri toiminnan luonteesta riippuen perusteista neuvotellaan ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmän kanssa.

myös ennen ilmoitetun toiminnan aloittamista, mikäli ilmoitettu elintarviketurvallisuus tai kuluttajansuoja voi vaarantua.

Elintarviketoiminnan ensimmäisellä tarkastuskäynnillä huomioidaan

- toiminnan luonne ja laajuus vastaavat ilmoitettua
- tilat, tilojen koko ja riittävyys, sijoittelu, rakenteet ja varustelu
- yleinen siisteys ja toiminnan hygieniat
- todetaan, että omavalvontasuunnitelma on riittävä hygienian ja laajuuteen nähden

Toiminnassa olevan hyväksytyn elintarvikehuoneiston, rekisteröidyn alkutuotannon tarkastus

Tarkastuksilla arvioidaan tarkastuksen sisällön kohtien (yhteisvaatimustenmukaisuuden täyttymistä huomioiden rekisteröidyn toiminnan mainittujen kohtien lisäksi elintarvikehuoneiston ja -toiminnan tuotteiden määräyksenmukaisuuden arviointia (elintarviketurvallisuus, kontaktimateriaalit ja laboratoriotutkimuksista saatu tieto) ja neuvontaa ja opastusta omavalvonnan toteutumisesta ja laajuudesta.

Valvontakohteeseen suoritettavan tarkastuksen eri osa-alueiden tarkastuskertaan jaettuna, mutta pääsääntöisesti kaikkia osia tarkastetaan vähintään kerran kolmessa vuodessa. Elintarvikkeiden alkutuotannon verran pitkät, että valvontakäynnillä pyritään tarkastamaan laajasti tarkastuksella. Elintarvikevalvonnan tarkastukset tehdään elintarviketoiminnalle Oiva-arviointiohjeiden ja alkutuotannon ohjeiden mukaisesti. Havainnot koostetaan tarkastuskertomuksen ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus ja tiedonjulkaisusta valtakunnallisesti Oivahymy.fi -sivustolla. Alkutuotannon raporttia, eikä alkutuotannon valvontatuloksia julkisteta.

Rekisteröidyn kontaktimateriaalialan toiminnan tarkastus

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia materiaaleja ja valmistuspaikoissa, maahantuojien luona ja tukkujakelijoiden tiloissa niitä käytetään kosketuksessa elintarvikkeeseen. Kontaktin saavuttamisesta säännöllisesti, mutta siihen voidaan tarvittaessa kohdistaa tarkastuksia tai näytteenoton yhteydessä. Valvonnan laadunhallinnan (omavalvonnan toteutumisesta käytännössä, yhteisvaatimustenmukaisuus toteutumisesta, ja että kontaktimateriaalin yhteisvaatimustenmukaisuus toteutuu käytännössä.

Kontaktimateriaalien valvonta perustuu asiakirjavalvontaan ja hallinnan valvontaan. Kontaktimateriaalialan toimijan valvontaa tarkastuslomakkeita. Ensimmäisellä tarkastuksella tarkastetaan toiminnan jälkeen tehtävissä tarkastuksissa, tarkastusta voidaan keskeyttää tarkastaa niitä syvällisemmin, esim. joidenkin tuotteiden osien. Valvonnan tulokset tallennetaan Vatiin. Tarkastettaessa kontaktimateriaalin toimintaa, tarkastus tehdään Oiva-järjestelmän tarkastusohjeiden ja ympäristöterveydenhuollon Vati-järjestelmään ja kohteen kokonaisuuden mukaan.

Uusintatarkastukset

Uusintatarkastus tehdään, jos toiminnassa havaitaan tarkastuksen arvioitavan kokonaisuuden arvosanaksi muodostuu C tai D. Uusintatarkastus korjattavaksi kehoitettu/määrätty asia tai myös muita asiakokkeita mukaan. Uusintatarkastuksen havainnot koostetaan tarkastuskehoituksesta raporttiin ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnan Oiva-raportit julkaistaan valtakunnallisesti Oivahymy.fi -sivustolla.

3.1.3 Pakkokeinojen käyttö

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään, jos elintarvikealan elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivät kä mutkaan to riittäviä. Pakkokeinoja ovat mm. erilaiset määräykset ja keskeyttämisuhka, haltuunotto sekä elintarvikehuoneiston hy kaupungin ympäristölautakunta on delegoinut hallinnollisi viranhaltijoille elintarviketurvallisuusmukia iä :/ autakunn oikouden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranh 67 §:ssä tarkoitettujen hallinnollDeilsetgeon p iä k k o k n e i k a j a b t u o s a ympäristölautakunnan toimintasäännössä (Haapajärven kaupungi

Määräysten antamiseen liittyy asianosaisen hallintolain (434 ole kiireellisiä toimia vaativa tilanne, eikä kuulemista v käytössä apuna käytetään Ruokaviraston ohjetta Opas elin pakkokeinojen käytöstä elintarvikevalvonnassa.

3.2 Elintarvikevalvonnan valvontakohteet

Valvontaviranomaisella tulee olla ajantasaiset tiedot kaikis §). Näitä ovat:

- rekisteröity elintarviketoiminta
- hyväksytyt elintarvikehuoneistot
- liikkuvat elintarvikehuoneistot, joista on jo tehty i saapumisesta valvontayksikön alueelle tiedotetaan elintarvikehuoneisto merkitään kuitenkin rekisteriin v hyväksynyt ko. huoneiston tai käsitelty ko. huoneistost
- kontaktimateriaalialan toimijat
- rekisteröidyt tai hyväksytyt elintarvikkeiden alkutuotar

Elintarvikevalvontakohteet on kirjattu Vati-tietojärjestelm valvontayksiköissä rekisteröidyistä liikkuvista elintarvikeh valvontakohteiden kohderyhmittäiset lukumäärät on esitetty l

3.3 Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelma

Elintarvikevalvonta on riskiperusteista. Toimintojen riski riskiluokitusmallia, joka on kuvattu Ruokaviraston o kontaktimateriaalitoinnin riskiluokitus ja elintarvikel määrittäminen. Elintarvikevalvontaa suunnataan enemmän se elintarviketurvallisuuteen liittyviä riskejä. Vastaavasti va tällaisia riskejä ei ole tai joissa ne ovat vähäisiä tai hal

Riski perusteisuuden tarkoituksena on lisätä jouston mahdol parantaa valvonnan vaikuttavuutta. Riskejä arvioitaessa on o luonne ja laajuus, omavalvonnan toimivuus sekä elintarvikkees ja kuluttajansuojaan vaikuttavat seikat.

Riskiluokitus on sisällytetty Vati-järjestelmään. Kun toimi päivitetään, toiminta saa järjestelmästä automaattisesti em. tarkastustiheys määräytyy riskiluokan mukaan. Järjestelmän johdetusta tarkastustiheydestä ei pääsääntöisesti poiketa. suunnitelmalliseen tarkastustiheyteen, jos toiminnan tarkas vuodessa ja kuusi edellistä Oiva-raportin arviointitulosta o voidaan harkinnan mukaan laskea 50 %.

Riskiluokitusmallin mukaisten tarkastusmäärien lisäksi ta mahdolliset tehtävät uusintatarkastukset. Uusintatarkastuks epäkohtia tai puutteita.

Elintarvikevalvonnan kohderyhmittäiset valvontakohteiden luotarkastuksiin käytettävä aika on esitetty liitteessä 1.

3.4 Elintarvikevalvonnan näytteenottosuunnitelma

Elintarvikkeiden turvallisuutta ja laatua varmistava näytteenotto osana toiminnan omavalvontaa. Elintarvikealan toimijoiden on lainsäädännön vaatimuksesta kevalvontaviranomainen voi ottaa toimivuuden todentamiseksi pistokoelun teisesti elintarvikeviranomaisnäytteiden tarve arvioidaan tilanteen mukaan. Näytteenottosuunnitelma, sen kattavuus ja toteutuminen sekä tarkastuskäynneillä todetut epäkohdat.

Pintapuhtausnäytteitä elintarvikkeiden tarjoilupaikoista otetaan omavalvontanäytteitä. Näytteitä otetaan toiminnasta riippuen ovenkahvoista tai laitteista tilanteen mukaan ja samaa omavalvontanäytteenoton käynnistämiseksi.

Elintarvikkeiden laatuun liittyvät viranomaisstutkimukset tuloksiaan kansallisina, alueellisina tai paikallisina projekteissa tuotteissa esiintyvistä laatuvaavaavista tekijöistä voidaan voivat olla mm. lihan ja kalan laatu vähittäismyyntissä.

Eläinlääkäreiden valvontaohjelman, elintarvikkeiden torjunta elintarvikkeiden vierasaineiden valvontaohjelman mukaiset aluehallintoviranomaisilta valvontayksikölle kohdistettujen

Mahdollisiin ruokamyrkytysepäilyihin ja asiakasvalituksiin. Näytteenoton ja analysoinnin maksaa näissä tapauksissa pääsääntöisesti

Käytettävät laboratoriot on kerrottu valvontasuunnitelman yhteydessä.

3.5 Elintarvikevalvonnan painopisteet ja valvontaprojektit

Ruokavirasto on nostanut elintarvikevalvonnan painopisteiksi Haapajärven kaupungin ympäristöpalveluiden elintarvikevalvonnan kunnille määritettyjen toimenpiteiden osalta. Vuodesta 2026 alkaen HACCP-osaamisen kehittäminen toteutetaan Ruokaviraston ohjeiden vahvistetaan ja ylläpidetään osallistumalla HACCP-aiheisiin soveltaminen käytännön valvontatyössä. Teemat ja niiden kuvaus taulukossa 5.

Taulukko 5. Elintarvikevalvonnan painopisteet 2025-2028.

Kehittämissteema: Valmius, varautuminen ja huoltovarmuus				
	2025	2026	2027	2028
Kehittämissteema: Vastuullisuus ja kestävyys				
Kehittämissteema: Teknologia ja tieto				
Painopiste: Elintarvikealan toimijoiden ja valvojien HACCP-osaamisen lisääminen.		Aloitetaan 2025 Ruokaviraston suunnittelema ohjaus.		
Painopiste: Valvojan työkalupakki, valvontaviranomaisen hallinnollisen	Valvojan työkalupakki, käsikirjaan koulutukset			

osaamisen vahvistaminen				
-------------------------	--	--	--	--

Vuoden 2025 aikana valvonnassa painotetaan valvontayksikön o
toimipaikan tilojen, pintojen ja välineiden soveltuvuutta
kokonaisuuksista 2 ja 3), henkilökunnan toiminnan ja koulutu
4), allergeenien ja intoleranssien hallintaa käsittelyä (t
tarkastettu vuonna 2024), elintarvikkeista annettavia tiet
kontaktimateriaalien käyttöä (14.1).

Vuoden 2026 valvontayksikkökohtaiset valvonnan painopisteet
alueisiin. Jatketaan elintarvikehuoneistojen puhtaanapidon v
toteutumiseen ja siivoussuunnitelmien ajantasaisuuteen. Tark
on riittävää elintarviketurvallisuuden kannalta (Oiva-rivit

Pintapuhtausnäytteiden otto kohdennetaan ensisijaisesti toi
pintapuhtausnäytteitä. Näytteiden avulla arvioidaan siivouk
(Oiva-rivi 17.1). Saatetaan pintapuhtausnäytteenottovälineis

Elintarvikehuoneistojen valvonnassa painotetaan toimijoiden
kuluttajainformaation oikeellisuudesta. Tarkastuksilla varm
ohjeistetaan toimijoita läpinäkyvyyden merkityksestä (Oiva-r

Teknologiaa hyödynnetään käyttämällä digitaalisia työkaluja
tiedonhallinnassa. Sen lisäksi kehitetään menetelmiä, joilla
esimerkiksi hyödyntämällä rekisteritietoja, sähköisiä ilmo
käyttämään sähköistä asiointia.

Kontaktimateriaalien valmistajien osalta tarkastusten pain
osoittavat asiakirjat (tutkimustulokset ja vaatimusten muk
valmistajien valvonnassa säilytetään sama painopiste myös vu

Varautumiseen keskittytään päivittämällä häiriötilannesuunn
vuosittain ja osallistumalla tarjolla oleviin valmiusharjoit
käydään läpi koko henkilökunnan kanssa kerran vuodessa.

4 TERVEYDENSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA

4.1 Johdanto

Terveydensuojelun tarkoituksena on ylläpitää ja edistää va
ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä es
terveyshaittaa. Terveyshaittoja voi syntyä esimerkiksi talo
puutteellisesta hygieniasta sekä asuntojen, koulujen ja jul
Uusia huomioon otettavia riskejä voi kehittyä esimerkiksi
seurauksena.

Suunnitelmassa on huomioitu Valviran laatima valtakunnalli
vuosille 2025–2028. Ohjelman tavoitteena on yhtenäistää val
toiminnanharjoittajat samanarvoiseen asemaan valvonnan tihe
painopistealueiden avulla kohdentaa valvontaresursseja teho
riskinarviointi. Valvontaohjelmassa mainitut terveydensuojel
ovat talousvesivalvonnan uudet sisällöt, osaaminen ja paika
valmius ja varautuminen.

Terveydensuojeluvälvön ohjauksessa tapahtuu ohjelmakaudel
aluehallintovirastot ja ELY-keskusten ympäristöä ja luonnon
yhdistetään uuteen valtakunnalliseen lupa- ja valvontaviras

tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2026. Lisäksi muodostetut nykyisten Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten elinkeinokeskuksen alla toiminut valtakunnallinen vesihuoltopalvelu elinvoimakeskukseen 1.1.2026.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt terveyden Valtakunnalliseen terveydensuojelun valvontajärjestelmän toteuttamista varten on varattava ohjelmakaudella työaikaa myös uudistuksen siirto-

4.2 Valvontakohteiden ilmoitus- ja hyväksymismenettely

Terveydensuojelulain valvontakohteet ovat pääosin ilmoitukseen ilmoitusvelvollisuudesta säädetään terveydensuojelulain 13 huoneistot on kerätty lain liitteenä olevaan taulukkoon. täsmennetään Valviran soveltamisohjeessa Dnro V/11976/2023, säädetään tarkemmin terveydensuojeluasetuksessa 1280/1994.

Lähtökohtaisesti terveydensuojelulain mukainen ilmoitus on seuraavista toiminnista:

- Majoitustoimintaan tarkoitettu tila
- Yleisölle avoin kuntosali, liikuntatila, sauna, kylpylä,
- päiväkotit ja lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai sen
- Jatkuvaa hoitoa antava sosiaalihuollon toimintayksikkö
- Solariumpalvelu, ihoa rikkova toiminta ja erityistä hygieniä
- Sellainen muu kuin edellisissä kohdissa tarkoitettu huoneistoista voi aiheutua niiden käyttäjämäärä tai luonne huomioon
- talousvesilaitokset, muut kuin hyväksymistä edellyttävät
- Terveydenhuollon toimintayksiköt eli sairaalat ja terveyskes-

Terveydenhuollon toimintayksiköt eli sairaalat ja terveyskeskukset ensisijaisesti tiloihin. Niiden ilmoitusvelvollisuus perustuu vesilaitteistojen riskienhallinnan valvontaan. Riskienhallinta 2029 saakka. Terveydenhuollon toimintayksiköt eivät muilla valvontakohteisiin.

Terveydensuojeluviranomainen antaa ilmoituksen johdosta toimivasta vastaanotuksesta ja kirjaa valvontakohteen tiedot tietojärjestelmään. Toiminnan suunnitelmallisen valvonnan piiriin ja pyritään tarkastustiheys ja ensimmäisen suunnitellun säännöllisen tarkastuksen yhteydessä voidaan toiminnanharjoittajalle antaa määräyksiä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä edellä mainittu terveydensuojeluviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen ilmoitus on tehtävä myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava kirjallisesti kunnalle. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajalle terveydensuojeluviranomaiselle.

Terveydensuojelulain 18 §:n mukaiset talousvettä toimittavat Toiminnan hyväksymistä on haettava myös, jos vedenottoa tai veden olennaisesti tai jos veden laadussa tai jakelussa tapahtuu muutoksia. Hyväksymishakemuksen mukainen toiminta hyväksytään. Talousvettä ei saa toimittaa ennen kuin laitos on hyväksytty viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan muuttamista. Toiminta on hyväksytty.

4.3 Suunnitelmallisen valvonnan kohteet

Ilmoituksenvaraiset tai hyväksymismenettelyn piiriin kuuluvat suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriön antaman lausunnon mukaan suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvissa tiloissa harjoitettava TSL:n 13 §:n mukaisesti terveydensuojelulain mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta, joka terveyshaittaa, voi viranomaisen asukkaan luvalla tehdä tarkastuksen. Kotirauhan piiriin kuuluvana tilana ei pidetä sellaista tilaa, joka kotirauhan piiriin kuuluvan alueen ulkopuolelle.

Osa tarkastuksista tehdään yhteistarkastuksena muiden valvontatarkastusten, ympäristönsuojeluviranomaisten, rakennusvalvonnan, sosiaaliturvaviranomaisen kanssa. Koulujen tarkastuksille osallistuu kouluterveydenhoitaja, kiinteistöstä vastaava, koulun rehtori, työntekijöiden edustaja sekä terveystarkastuksen edustaja (tai

4.4 Tarkastuksen sisältö

Terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, onko terveyshaittaa tai esiintyykö sellaisia tekijöitä ja olosuhteita, jotka voivat aiheuttaa terveydensuojelulain mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta, joka terveyshaittaa, voi viranomaisen asukkaan luvalla tehdä tarkastuksen. Kotirauhan piiriin kuuluvana tilana ei pidetä sellaista tilaa, joka kotirauhan piiriin kuuluvan alueen ulkopuolelle.

Tarkastus voi kohdistua asiakirjoihin, tiloihin, olosuhteisiin ja henkilökuntaan. Tarkastukseen liittyy mm. aistinvaraista tarkastelua ja näytteenottoa jatkotutkimuksia varten. Mikäli tarkastuksen tulokset osoittavat olosuhteissa, antaa terveydensuojeluviranomainen tarpeelliset toimenpiteet.

Ennen tarkastusta käydään läpi muun muassa:

- Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja ohjeistus
- valvontakohtetta koskevat asiakirjat ja mahdolliset lupat
- mahdolliset valvontakohteelle annetut huomautukset tai muut
- valvontakohteesta otettujen viranomaisnäytteen tutkimus
- mahdolliset edellisen tarkastuksen jälkeen kirjatuksi

Valvontakohteessa tarkastetaan muun muassa:

- onko toiminta ilmoitetun mukaista
- tilojen, laitteiden ja välineiden kunto ja puhtaus
- henkilökunnan työskentelytavat ja mahdollisten riskien h
- henkilökuntaa koskevien vaatimusten toteutuminen, mm. os
- mahdollinen laadittu oma valvontakuvaus tai muu vastaava
- oma valvonnan toimivuus

Valvontakohteen tarkastuksessa voidaan kohteen eri osat tarkastaa useammalla tarkastuskerralla. Pääsääntöisesti kaikki toiminnot valvontasuunnitelmaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä, valvontasuunnitelman kerran vuodessa.

Valvontakohteeseen voidaan suorittaa myös asiakirjatarkastus valvontakohteessa tehtävää tarkastusta ja siitä tehdään myös valvontasuunnitelmaan kuuluvaa tarkastusta ei edellytä tarkastusta valvontakohteessa paikan päällä käymällä saada lisäarvoa ja voidaan tarkastaa kohteessa käymällä. Asiakirjatarkastuksia on ilmoitusvelvollisen toiminnan toiminnanharjoittajan antaman

Mikäli tarkastuksella todetaan puutteita toiminnassa tai oloissa, tarpeelliset ohjeet, toimenpidekehotukset tai -määräykset.

Tarkastuksesta laaditaan aina tarkastuskertomus. Suunnitellun tarkastuskertomus laaditaan käyttäen VATI-järjestelmän vakio

4.5 Tarkastustiheydet ja tarkastusaika

Tarkastustiheyden määrittelyssä käytetään lähtökohtana Valtakunnallisen keskimääräisistä tarkastustiheyksistä. Terveysuojelulain mukaisesti tarkastuskohteet on jaettu kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella tarkastustiheys:

- Luokkaan 3 kuuluvat kohteet, joissa on todennäköistä, että tarkastus osoittaa esimerkiksi, kun altistuvien määrä on suuri, toiminta on epäkelpoista, ovat merkittäviä ja altistusaika on pitkä (korkea riski).
- Luokkaan 2 kuuluvat kohteet, joissa on mahdollista, että tarkastus osoittaa, mutta terveysvaikutukset eivät ole merkittäviä (keskisuuri riski).
- Luokkaan 1 kuuluvat kohteet, joissa on todennäköistä, että tarkastus osoittaa, (matala riski).

VATI-tietojärjestelmä antaa automaattisesti valtakunnallisen keskimääräisen tarkastustiheyden. Tätä voidaan muuttaa riskinarvioinnin perusteella huomioon mm. altistuvien ihmisten määrä, erityisryhmät, altistuksen kesto, onko kyseessä vakava terveyshaitta, valvontahistoria, tilin tarkastus, soveltuvuus, toiminnanharjoittajan asiantuntemus ja muut tekijät, jotka tulevat tulevaisuudessa kertomaan, että mihin tarkastustiheys perustuu ja miten h

Riskinarviointi on jatkuva prosessi. Jokaisella säännöllisesti tarkastettavalla kohdekohtainen riski aina uudelleen, ellei sitä ole jostain syystä. Säännöllisen valvonnan vähimmäistarkastustiheys on 0,2 eli y

Poikkeuksena edelliseen majoittumiseen tarjottu kalustettu majoituspieni muotoiseksi majoitustoiminnaksi, pois lukien vastaanotto, voidaan jatkossa toteuttaa muutoinkin kuin suunnitelmallisina tarkastustiheyttä.

Riskinarviointiin perustuvaa suunnitelman mukaista säännöllistä terveyshaittaepäilyn käsittelyn ajaksi, joka joissain kohdissa voi olla pitkäkestoinen. Sen sijaan epäillyn terveyshaitan johdosta tarvittaessa tehdä uudelleen.

Valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävien tarkastusten tarkoitus, valmistelu, sisältö sekä pöytäkirjan laadinta tarkastukseen käytettävään aikaan.

Terveysuojeluvälivaltakunnallisten tarkastustiheyden tarkastustiheysaika on esitetty liitteessä 2.

4.6 Muut tarkastukset ja tehtävät

Muiden kuin suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden tarkastus perusteella terveyshaittaepäilyjen perusteella. Terveysuhat ensisijaisia suhteessa säännölliseen valvontaan.

Muihin tarkastuksiin kuuluvat valvontakohteen ilmoituksen ennakotarkastukset, käyttöönottotarkastukset tai toimijan tarkastuksiin kuuluvat myös terveyshaitan selvittämiseksi tilapäiskodeissa ja muissa samankaltaisissa kohteissa. Muut talousvesiepidemian selvittämiseksi tehtävät tarkastukset ja Valitusten ja muiden viranomaisten valvontapyyntöjen vuoksi valvontasuunnitelmalliseen valvontaan. Tarkastuksia tehdään joko tarkastusajaksi. Tarkastuksesta ilmoittaminen ei saa vaarantaa

Muita tärkeitä työtehtäviä ovat muun muassa asiakkaiden yhteydenotto, erilaiset yhteistyöpalaverit (mm. ELY / 1.1.2026 alk. eli laboratoriot), erilaisten suunnitelmien laatimiseen osallistuminen pohjavesialueiden suojelu- ja ympäristösuojelu- ja Kalajoen alueellinen yleissuunnitelma, talousvesilaitosten riskien arvioinnin ja toiminnanharjoittajien omavalvontaohjeistus, kaavoitusasiat, ennaltaehkäisy, lausunnot ja leväseuranta. Lausuntojen antaminen Terveydensuojeluviranomaisen antaa lausuntoja mm. YVA-menetelmä ja kaavoitukseen liittyen. Yksi tärkeä osa-alue on lisäksi tarvittaessa perustettavien sisäilmatyöryhmien toimintaan ympäristöterveydenhuollon lisäksi kiinteistön omistaja, tilinpitäjä, työterveys, tilojen käyttäjien edustaja ja opetustoimi. Siis tapaustapauskohtaisesti.

4.7 Pakkokeinojen käyttö

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi tarkoitettu terveyshaitta ulottuu laajalle alueelle tai muut terveysalan lupa- ja valvontaviranomaiset Valvira tai aluehallintovirasto ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen syntymisen estämiseksi ei noudateta, valvontaviranomainen voi velvoittaa Aluehallintovirasto tai kunnan terveydensuojeluviranomaisen määrää kieltää tai määräystä uhkasakolla tai uhallalla, että tekemättä kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta on delegoinut toimivaltaa viranhaltijoille terveydensuojelulain 7 §:n mukaan.

4.8 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

4.8.1 Suunnitelmallinen näytteenotto

Terveydensuojelulain valvontasuunnitelmaan liittyviä näytteenottoja ja näytteenottosuunnitelman mukaisesti. Näytteenottokohteina ovat Talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista säädetty terveysministeriön (STM) asetuksessa 1352/2015 ja pienten valvontatutkimuksista STM:n asetuksessa 401/2001.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava siitä, että talousvettä toimittavalle laitokselle on laadittu valvontatutkimuksen kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja talousvettä toimittavan Valvontatutkimusohjelma on pidettävä ajan tasalla ja se on päivitetty vuosittain. Valvontaohjelmien päivitys ajoittuu suurimmalla osalla Vesilaitoskohtaisessa valvontatutkimusohjelmassa kuvataan viranomaisnäytteenotto. Kaikesta näytteenotosta huolehtii pöytäkirja koulutettu näytteenottaja.

Mikäli valvontatutkimusohjelman mukaisesti otetussa talousvedessä tavoitteiden tai -vaatimusten ylitys, on siitä ilmoitettava koulutettu näytteenottaja, muu sopimuksen mukainen näytteenotto uusintänäytteet ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Uima-allasveden laatuvaatimuksista ja näytteenotosta on säädetty uima-allasveden laatu ei täytä sille asetettuja vaatimuksia, ryhdytään uimavedestä uusintanäyte. Uima-allasvesien näytteet otetaan uima-allasvesien näytteenottosuunnitelma päivitetään vuosittain analyysien tulosten perusteella. Uima-allasvesien näytteenotosta vastaa viranomaisen valvonta. Uimahallien säännölliset pintapuhtausnäytteenotot ovat osa toimintasuunnitelmaa.

Uimarantavesien laatuvaatimuksista ja näytteenotosta säädetään (177/2008) ja pienten yleisten uimarantojen ja muiden uimarantojen (354/2008). Uimarantavesien näytteenotosta vastaa viranomaisen valvonta.

Taulukko 6. Uimavesien näytteenottosuunnitelma 2026.

Näyte- tyyppi	Kohde	Kohteiden lkm	Näyte- määrä/ kohde/ vuosi	Näyte- määrä yht. kpl	Analyytit
Uima- allasve-	Uimahalli	2	4 - 10	n. 43	Heterotrofinen pesäkeluku 22 °C, Heterotrofinen pesäkeluku 36 °C, Pseudomonas aeruginosa, Sameus, pH-arvo, sidottu kloori, vapaa kloori, (nitraatti, KmNO4- luku, urea, trihalometaanit)
Uimaranta- vesi	EU-uimaranta	1	4	4	E.coli, suolistoperäiset enterokokit, pH
Uimaranta- vesi	Pienet yleiset uimarannat	9	3	27	E.coli ja suolistoperäiset enterokokit
Uimavesi	Talviuima- paikat	3	3	3	E.coli ja suolistoperäiset enterokokit

Puhtausnäytteitä voidaan ottaa puhtaanapidon toimivuuden (esimerkiksi yleiset saunat ja niiden pesu- ja wc-tilat) selvittämiseksi valvontasuunnitelman mukaisen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksen kustannukset laskutetaan toimijalta.

4.8.2 Muu näytteenotto

Valvontasuunnitelman mukainen tarkastus voi sisältää ilmanvaunujen liittyviä alustoja ja niiden puhtautta. Valvontasuunnitelman mukainen tarkastus voi sisältää myös sisäilman laatua näytteenotoilla ja mittauksilla. Sisäilman laatu- ja ilmanvaihdon tutkimukset tai näytteenotot ohjataan ostamaan kyseiseen tutkimukseen Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla terveydensuojelun asiantuntemus ja pätevyys. Mahdolliset tutkittavat näytteet otetaan (763/1994) 49 a §:n mukaisesti Ruokaviraston hyväksymässä laitteella.

Viranomaisen toimesta voidaan ottaa näytteitä myös yksityisten näytteenotto-, lähetys- ja analysointikustannuksista.

4.9 Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueet

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontasuunnitelman ydintehtävät. Valvira on valtakunnallisessa terveydensuojelun toimikunnan määrittänyt terveydensuojelulain valtakunnalliseksi painopistealueeksi talousvesivalvonnan uudet sisällöt, osaaminen ja paikalliset valvontavaroitukset terveydensuojelussa. Valtakunnallisen terveydensuojelun vuosille 2025–2028 ja Valviran esimerkkejä toteutuksesta on

kirjattu, miten painopisteitä Haapajärven kaupungin ymp
toteutetaan.

Taulukko 7. Valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjel

Terveysuojelun valvontapainopisteet 2025-		Esi merkkejä painopisteen toteut
Talousvesivalvonnan uudet		Alueellinen yhteistyö
		Riski enhallintasuunnitelmat
		Ensisijaisten tilojen vesilaitte
Osaaminen ja paikalliset viranomaisvalvonnassa		Toiminnanharjoittajien omavalvontatarpeiden sekä erityispiirteiden riskinarvioissa
		Asumisterveysasioissa ajantasa ohjaus ja valvonta, oman osaamisen sekä yhteistyön ja ennakoinnin
Valmius ja varautuminen terveydensuojelussa		Häiriötilanteisiin varautuminen päivittäminen ja yhteensovittaminen
		Yhteistyön vahvistaminen hyvinvointi
		Osallistuminen häiriötilanteiden lähtökohtaisesti vuosittain.

Toimenpiteet valvontayksikössä:

Talousvesivalvonnan uudet sisällöt:

Talousvesivalvonnan alueellisen yhteistyön tavoitteena on säännöllisesti kokoontuvia yhteistyöryhmiä. Pohjois-Suomen alueen vuoden ajan aktiivisesti toimiva talousvesiryhmä, johon talousvesivalvontaa suorittavia viranhaltijoita, PSAVI:n ympäristökeskuksen vesitalousasiantuntijoita. Talousvesiryhmän toiminta osallistutaan.

Talousvettä toimittavien laitosten riskienhallintasuunnitelman jatkuu aktiivisena vuoden 2026 aikana. Riskienhallintasuunnitelman asetuksessa talousveden tuotantoketjun riskienhallinnasta ja

Terveysuojelulain 12.1.2023 voimaan tulleen muutoksen mukaisesti tilana käytettävien rakennusten omistajien on koottava ja pitävä tarpeellisia tietoja ja kohdistettava riskienhallintaa rakennuksen arvioitava rakennuksen vesilaitteiston riskit ja korjattava säädetään terveysuojelulain 19 b §:ssä. Velvoitteella estää sairastumisia. Riskinarviointi ja hallintatoimenpiteet tulee suosittelua aloittamaan riskinarviointit mahdollisimman pian pyritään terveysuojeluviranomaisen toimesta ohjaamaan ja siirtymäajan päättymistä. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat ovat yhteistyössä syksyn 2024 aikana laatineet tiedotepohjan

riskien arviointiin ja -hallintaan. Tiedote on lähetetty valvonnan vuoden 2025 aikana. Lisäksi suunnitelmallisilla tarkastuksilla torjunnasta ja mitataan kylmän talousveden ja lämpimän käyttöä. Tätä jatketaan edelleen vuoden 2026 aikana.

Osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa:

Terveysturvallisuus edellyttää ympäristöterveydenhuollon valvonnan osaamista. Osaamisen kehittäminen on jatkuva prosessi. Päävastaavien koulutuksesta on valvontayksiköillä.

Valvontayksiköiden on syytä tunnistaa osaamistarpeensa, ottaa huomioon taloudellisin resurssein valvojien erikoistumista ja lisäkoulutusta.

Ympäristötarkastajat osallistuvat määrärahojen puitteissa koulutuksiin sekä valvonnan eri osa-alueiden koulutuksiin. Haapajärven valvontayksikön osaamisen kehittämisessä asuminen on keskeistä.

Haapajärven valvontayksikössä on pitkät perinteet alueen viranomaisyhteistyössä. Myös ELY-keskuksen / Elinvoimakeskusten kanssa hyödynnetään säännöllisesti. Erilaisten asiantuntijajärjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä on tarkoitus ylläpitää ja kehittää.

Valvontayksiköiden on arvioitava riskejä ja sen perusteella valvontatarve on suurin. Valvontayksikössä nähdään tarpeelliseksi valvontakaudelle 2025-2028 puhtaanapito ja hygieeniset olot puhtaanapitoon ja riittävään siivoukseen, toiminnanharjoittajan vastuuseen ja omavalvontaan. Asia on tarkastuksella, myös mahdollisilla ennen tarkastusta tehtäviä on kohdennettu sekä toiminnanharjoittajalle, että siivouksen tarkastuksia hyödynnetään alueen epidemiahoitajalta saatavaa tietoa.

Valmius ja varautuminen terveysturvallisuudessa

Valvontayksikkö on tehnyt alueellista yhteistyötä häiriötilanteiden varmistamiseksi. Häiriötilannesuunnitelman ajantasaisuudesta huolehditaan säännöllisesti.

Valvontayksikössä osallistutaan alueellisesti tai valtakunnallisesti valmiusharjoituksiin, sekä toteutetaan omia pieniä harjoituksia. Vuoden 2026 aikana pidetään pienimuotoinen harjoitus kunnallisten vesilaitosten kesken keskittyen esimerkiksi VI-käytön opetteluun. Myös vesilaitosten välistä yhteistyötä häiriötilanteiden varmistamiseksi.

Ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelmat pyritään päivittää säännöllisesti. Hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä (tarkastustoimi) pyritään kehittämään edelleen.

4.10 Projektit

Majoitustoimintaan tarkoitettut tilat on kartoitettu ja ilmoitettu valvontayksikön omana painopisteenä/projektina.

Vuodelle 2026 ei ole suunnitteilla projekteja, Radon-tiedotus.

STM on julkaissut kansallisen toimintasuunnitelman radonista. Päämääränä on ehkäistä radonista aiheutuvia keuhkosyöpiä. Vuoden 2026 Haapajärven ympäristöpalvelut osallistuu toimintasuunnitelman tiedottamalla radonin haitoista kuntakohtaisesti ja kannustamalla näkymätön radioaktiivinen kaasun, jota voi esiintyä sisäilmas

mittaaminen ainoa tapa saada radonpitoisuus selville. Uusien rakentamista, mutta lisäksi tarvitaan olemassa olevien raken-

5 TUPAKKA- JA LÄÄKELAIN VALVONTASUUNNITELMA

Uuden 2025-2028 tupakkalain valvontaohjelman tavoitteena on:

- yhtenäistää valvontakäytäntöjä koko maassa ja saattaa t asemaan valvonnan tiheyden ja laadun osalta paikallista
- valvontaa suuntaavien painopisteiden avulla kohdistaa ra suunnitelmallisesti edistämään tupakkalain tavoitteiden

Tupakkalain muutos astui voimaan 1.8.2025. Tämä toi muut nikotiinituotteiden vähittäismyyntiin, tähän tulee jatkos tukkumyynistä tulee tehdä ilmoitus. Lisäksi savuttomia nik käyttä kouluihin ja rajoituksia tulee savuttomien nikoti lisäaineisiin ja pakkauksiin erinäisin siirtymäajoin.

Tupakkalain valvonnan haasteena on muuttuva toimintaympäri reagoidaan arvioimalla säännöllisesti valvonnan keinoja ja vaikuttavaa.

5.1 Tupakkalain valvonnan tavoitteet ja kunnan valvont

Tupakkalaki (549/2016) ohjaa tupakkavalvontaa. Tupakkalain t ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käyttö. Laissa on sä tupakkatuotteiden käytön aloittamista, nikotiiniriippuvuuden vastaavien tuotteiden käytön lopettamista ja suojella väes valvontaviranomaisen on lain mukaan huolehdittava alueell hyvinvointialueen kanssa tupakoinnin lopettamiseksi. Kunta v

- tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointiv nikotiininesteiden myyntiä, savuttomien nikotiinitulo säännösten mukaisuutta, jäljitettävyyttä ja muuta luovu säännösten noudattamista;
- tupakkalaissa säädettyjen etämyynnin, markkinoinnin- ja noudattamista;
- tupakointikieltoja ja -rajoituksia koskevien säännösten

Kunta laatii ja hyväksyy tupakkalain noudattamisen säännö valvontasuunnitelman. Tupakkalain valvontasuunnitelman laat laatima tupakkalain valtakunnallinen valvontaohjelma, edelli sekä mahdolliset aluehallintoviranomaisen valvontayksikköön

Yksi ympäristöterveydenhuollon ohjelmakauden 2025-2028 tavoit Valvontatietoa tulee hyödyntää ja vähittäismyyntilupien ja t keskitettyä toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä Va tietoa käytetään oman valvontayksikön toiminnan suunnittel muodostamiseen.

Valvonnan tulee olla laadukasta, riskiperusteista ja tervey kirjataan tupakkalain mukainen valvonta, joka on mahdollist valvonnan lisäksi aikaa kuluu myös esimerkiksi erilaister vähittäismyyntilupahakemusten käsittelyyn, mahdollisten asu käsittelyyn sekä yleiseen neuvontaan ja ohjaukseen.

5.2 Tupakkalain valvonnan sisältö

5.2.1 Lupamenettely

Tupakkatuotteita, nikotiininesteitä ja savuttomia nikotiini- myyntipaikan sijaintikunnan myöntämän myyntipaikka- ja luv- perusteella. Liikennevälineessä tapahtuvaan tupakkatuotteid- kotikunta.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiini- kirjallisesta hakemuksesta, jos hakija on esittänyt hyväksyt- Myyntiluvasta peritään hyväksytyn taksan mukainen maksu. T- savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntiluvan haltija- valvontamaksu.

5.2.2 Tupakkalain mukaiset tarkastukset

Kunnan tehtävänä on tarkastaa tupakkatuotteiden, nikotiini- varastointi- ja myyntipaikkoja sekä valvoa tupakkatuotteiden myyntipisteessä, tai etämyynniissä. Myös tupakkatuotteiden ja myynninedistämistointia tulee valvoa. Lisäksi kunta valv- myyntipaikoissa myytävien tuotteiden vähittäismyyntipakkauk- myynniissä ole savuketta tai kääretupakkaa, jossa on tunnus- tarvittaessa ilmoituksen Valviralle, mikäli havaitsee säänn- tuotteita. Kunta huolehtii lisäksi siitä, että vähittäismyyj- kuluttajille. Kunta valvoo myös tupakointikieltojen ja -rajo-

Tupakkalain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, tupakkalaissa asetettujen vaatimusten mukaisia. Tarvittaessa määräyksiä, jotta lain edellytykset toteutuvat. Tarkastukseen ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenott- käytetään Vatiin luotuja tarkastuslomakepohjia. Tarkastu- ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus ja ti-

Tupakkalain toteutumista voidaan valvoa samalla, kun val- ympäristöterveydenhuollon valvontaa. Esimerkiksi elintarvik- elintarvikelain valvonnan yhteydessä on luontevaa yhdistää tehtävää valvontaa. Samoin tupakointikieltojen noudattamis- päiväkoteihin terveydensuojelulain nojalla tehtävien tarkast-

Valituksiin tai ilmiantoihin perustuvat suunnittelematom- suhteessa suunnitelmalliseen valvontaan, sillä niiden tausta- rikkomisesta.

5.3 Tupakkalain mukaiset pakkokeinot

Kunnan viranomaisen voi tapauskohtaisesti harkita, riitt- seuraamukseksi rikkomuksen tai laiminlyönnin toteaminen, opa- tämän ei katsota riittävän, kunnan antama kielto, vähittäism- mahdollisia toimenpiteitä lainvastaisen toiminnan lopettamis-

5.4 Valvontakohteet

Tupakkalain suunnitelmallisen valvonnan kohteita ovat tupaknikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden ja tupakatuotteiden tukkumyyntipaikat, sekä tuotteiden etämyynti. Käytettävissä ajassa noudatetaan Valviran Valtakunnallisen tilaston 2025–2028. Tarkastustiheys perustuu Valviran laatimaan riskikohdekohtaisen riskinarvion käyttöä. Paikallinen ja kohdekohtainen keräämisestä pidemmältä aikaväliltä.

Ohjelmakauden aikana tarkastuksia voidaan lisäksi tarvittaessa mikäli valvontakohteella on riskejä lisääviä tai vähentäviä. Riskejä lisääviä tekijöitä voivat olla esimerkiksi:

- valvontahistoriasta ilmenevät aiemmat rikkomukset taikka riittämättömän suhtautuminen tupakkalain säännöksiin
- omavalvonnan puutteellisuus
- tupakansavulle altistuvien ihmisten suuri määrä ja/tai erityisesti vammaiset, sairaat)
- Toimintaympäristössä tunnistetut muut riskit

Riskejä vähentäviä tekijöitä voivat olla esimerkiksi:

- Moitteeton aiempi kohteesta kerätty valvontatieto sekä motivaatio noudattaa tupakkalain säännöksiä.

Tupakka- ja lääkelain mukaisten valvontakohteiden lukumäärä, ja tarkastuksiin keskimäärin käytettävä aika on esitetty liitteessä 5.5.

5.5 Valvonnan painopisteet ja projektit

Valtakunnalliset tupakkalain valvontaohjelman painopisteet ennaltaehkäisevän päihdetyön kanssa, laittoman kaupan ehkäisy, hyödyntäminen valvonnassa, etämyynnin ja markkinoinnin valvonta, tuotevalvonnan näkökulmasta.

Taulukko 8. Tupakkalain valvontaohjelman painopisteet vuosien 2025–2028 välillä

Toimintavuosi	2025	2026	2027	2028
Painopisteet	Laittoman kaupan jäljitettävyyttä k hyödyntäminen valvon		Etämyynnin ja markkin	
	Ehkäisevä päihdetyö			
	Savuttomat nikotiinituotteet tuotevalvonnassa			

5.5.1 Ehkäisevä päihdetyö

Ensimmäisenä esiteltävä painopiste on ehkäisevä päihdetyö. EPT:n roolissa EPT-lain soveltamisessa. Tätä tavoitetta edistetään osallistumalla ehkäisevää päihdetyötä kunnassa tai seudulla. Tavoitteena on kehittää tupakkalakia valvovien viranomaisien yhteistyön tulokset tukisivat sekä tupakkalain että EPT-lain.

Ehkäisevän päihdetyön yhteistyötä tehdään Haapajärven kaupungin/kaupungin/kaupungin kesken. Yhteistyötä tehdään Kärämäen kunnan kanssa, Pyhäjärven kaupungin ehkäisevän päihdetyön työryhmä.

hyvinvointityöryhmän kanssa. Ehkäisevää päihdetyötä edistetään säännöllisesti yhteisiä kokouksia, joissa on eri tahojen ylia

5.5.2 Savuttomat nikotiinituotteet tuotevalvonnan näkökulmas

Toinen valvontakauden esiteltävä painopiste on savuttomat nikotiinituotteet. Tupakkalakiin (549/2016) on 23.5.2025 vahvistettu muutos, jolla nikotiinituotteita koskeva lakimuutos sisältää useita siirtymätoimia. Taustalla on hallitusohjelman kirjaus nikotiinipusseista. soveltamisalaan, ja niiden myynti sallitaan sääntelyn puitteissa käyttöä, harmaatuontia ja laitonta kauppaa sekä torjua järkevää säädetään luvanvaraiseksi, tuotteille asetetaan naapurimaiden kanssa samat vaatimukset minttu ja mentoli.

Paikallisessa valvonnassa huomioidaan savuttomien nikotiinituotteiden tuoksut ja maut. Lisäksi valvonnassa huomioidaan vähittäismyyntivaatimukset ulkoasun ja terveysvaroituksien osalta. Kaiken kaikkiaan tuotevalvonnan tulee valvoa tupakkalain vaatimalla tavalla ja

Valvontakohteita koskevassa riskinarvioinnissa tulee ottaa huomioon myyntipaikoista voi olla sellaisia, joilla ei ole joko viikot tai alustien tuotteiden myynnistä.

5.5.3 Laittoman kaupan ehkäisy ja jäljitettävyyttä koskevan

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin on tullut 20.5.2019 turvaominaisuusmerkintä sekä jäljitettävyyssjärjestelmän mukainen pakkausmerkintöjen avulla pystytään varmistumaan tupakkatuotteiden valmistuksesta aina vähittäismyyntiin asti. Vähittäismyyntitarkoituksena on ehkäistä tupakkatuotteiden laitonta kauppaa

Savukkeet ja kääretupakkatuotteet ovat kuuluneet laittoman kaupan kategoriaan 20.5.2019 alkaen. Laittoman kaupan ehkäisyä koskeva sääntely koskee muitakin tupakkatuotteita. Tupakkalain valtakunnallisen valvontasuunnitelman 2026 on laittoman kaupan ehkäisyä koskevan sääntelyn laajentaminen koskevan tiedon hyödyntäminen valvonnassa.

Painopisteen tavoitteena on varmistaa, että tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäisyä koskevien pakollisten pakkausmerkintöjen valvontaa silloin, kun tarkastus kattaa myös vähittäismyyntitarkastuksia.

Tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäiseminen alueellisesta kaupan ehkäisemisestä paikallisesti. Valvonnan toteutumisesta valvontayksikössä tullaan tämän vuoksi kiinnittämään huomiota vakiinnuttamiseen sekä yhteistyön toimivuuteen etenkin tilausten välillä. Tupakkatuotteiden tulee lähtökohtaisesti olla jäljitettävissä mahdollisten häiriötilanteiden varalle on varautumista, jotta yhteisen valvontaohjelman kauden 2025-2028 tavoitteista.

Myös tämän osa-alueen valvontatiedoilla voidaan vaikuttaa valvontamuodostumiseen.

5.5.4 Etämyynnin valvonta

Tupakkatuotteiden, sähkösavukkeiden, nikotiinijäätimien ja nikotiinipusseiden tuotteiden rajat ylittävä etämyynti on kielletty. Myöskään S

saa myydä tai muutoin luovuttaa mainittuja tuotteita kuluttajien 2 momentissa tarkoitettua etäviestintä käyttäen.

Etämyynnin kieltö on tarkoitus laajentaa tupakkalain muutosta (2018/2019 vp) mukaisesti koskemaan myös savuttomia nikotiinituotteita muassa vähentää alaikäisten mahdollisuuksia hankkia tupakkalain

Käytännössä etämyyntikieltö merkitsee puuttumista etämyyntikiellon internetin välityksellä. Etämyynniissä myyjä ei pysty valvomaan myyntipaikkojen 55 §:ssä edellytetään. Lisäksi markkinointikiellosta johtuen verkkokauppoissa ei voimassa olevan tupakkalainkaan mukaan s

Etämyynnin valvonta edellyttää perinteisten valvontakäytäntöjen rinnalle uusia toimintatapoja. Etämyynnin toimintaympäristön muutokset toteuttaa käytännössä kirjallisin menettelyin ja ohjeistuksen avulla toteutettavan fyysisen tarkastuskäynnin yhteydessä tulisi myyntitoiminnan järjestämiseen laajemmin kokonaisuudessaan, tuotteita esimerkiksi myös verkkokaupoissa.

Haapajärven kunnan ympäristöterveys valvoo etämyyntikiellon noudattamisen ja tehostaa kieltöä uhkasakolla. Lisäksi etämyyntiä vähittäismyyntiluvan peruuttamisella.

5.5.5 Markkinoinnin valvonta

Tupakkalain säädettyjä tuotteita koskee ehdoton markkinointikieltö, joka on välineneutraali kattava kaikki tupakkalain tarkoittamien tuotteiden myyntinedistämisestä. Markkinointikiellon valvontaa haetaan toteuttamisen tavat.

Markkinointia toteutetaan yhä enemmän sähköisessä toimintaympäristössä mediassa. Lisäksi tupakkalain alaisen tuotteiden erikoisluokkien nikotiinipusseihin alettiin soveltaa tupakkalain toimintaympäristön muutosten myyntipaikkojen määrä voi edelleen kasvaa etämyyntinikotiinituotteisiin lakimuutoksen jälkeen. Etämyynnin valvonnassa kiinnitettävä huomiota markkinointikieltöä koskevan sääntelyn vähittäismyyntipaikoissa, myös myyntipaikkojen mahdollisilla muu

Houkuttelevan näköiset tuotteet ja vähittäismyyntipakkaukset tuotteiden yhtenä tärkeimmistä markkinoinnin keinoista. Markkinointia ja tehostamaan vähittäismyyntipakkausten ja tuotteiden ulkoasun tavoittelevalla sääntelyllä. Edellä mainittu sääntely on tarpeen hallituksen esityksen (HE 38/2024 vp) mukaisesti koskemaan nikotiinituotteita. Valvonnan toteuttamisessa tulisi kiinnittää

Viranomaisien välinen tiiviin yhteistyön edistäminen paikallisen mahdollistaa tehokkaan puuttumisen tupakkalain tarkoittamien valvontaan. Tupakkalain alaisen tuotteiden haittojen osalta lapsia ja nuoria, ja tätä muun muassa laajalla markkinointikiellon valvonnalla pyritään turvaamaan.

5.6 Lääkelain mukainen valvonta

Nikotiinivalmisteiden myynnistä säädetään lääkelain mukaisesti. Kunnan valvoo nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiä muualla kuin myyntipaikoissa valvontasuunnitelman mukaisesti.

Nikotiinikorvaushoittoon tarkoitettujen nikotiinivalmisteiden viranomaisen myöntämää vähittäismyyntilupaa toiminnanharjoittajien vähittäismyyntiluvan haltijoilta peritään ympäristöterveydenhuollon vuosittainen valvontamaksu valvonnan kustannusten kattamiseksi.

Alueella on yhteensä 12 nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntikohteita. Valvonta toteutetaan tekemällä tarkastuksia myyntiläpi tuotteiden säilytys, varastointi ja myynti. Erityistä myyntipaikassa siten, että ostotilanne on valvottavissa.

6 ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTASUUNNITELMA

6.1 Johdanto

Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma (EHO)

Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen suunnitelma (EHO) po (285/2023), joka tulee voimaan 1.1.2026. Uusi suunnitelma on päättynyt siten samanaikaisesti, kuin elintarvikeketjun monivuotisen ja ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen ohjelman vuosittain. Valtakunnallinen suunnitelma sisältää kaksi eläinlääkintähuoltolain 4 §:n tarkoittama eläinlääkäripalvelu. 2 Valvontatehtävät on osa Ruokaviraston eläinlääkäripalveluja koskee järjestäjän (kunta, kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue) kunnaneläinlääkäriin tehtäviä, jotka koskevat elintarvikevalvonnan hyvinvoinnin valvontaa sekä eläintautien vastustamistyötä. Järjestäjän on laadittava suunnitelma edellä mainittujen toimien pykälän mukaan Ruokavirasto ohjaa järjestäjiä näiden suunnitelmien elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman hyvinvointi. Elintarvikeketjun monivuotisessa kansallisessa painopisteet. Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevia painopisteitä EHO-suunnitelmassa, jossa kunnille on asetettu yksi eläinlääkintähuollon uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten toteutumisen eläinlääkintähuollon

Kunnan valvontasuunnitelma

Eläinlääkintähuoltolain 6 §:n mukaan eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää tarkoitettujen eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saavutettavasta ja järjestäjän on lisäksi laadittava suunnitelma eläinlääkintähuollon hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman kuulumista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimista elintarvikevalvontaa koskeva suunnitelma säädetään elintarvikevalvonnan otettava huomioon eläinlääkintähuoltolaissa sekä elintarvikevalvonnan eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2006) (693/2023), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006) laissa (387/2014) ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröimisestä annetussa valtakunnalliset suunnitelmat. Ruokavirasto ohjaa järjestäjiä suunnitelmien toteutumisesta.

Suunnitelma ja kuvaus eläinlääkäripalveluiden ja eläinten järjestämisestä on laadittu em. lainsäädännön mukaisesti ja tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta näytteenotoista ja muista toimenpiteistä Haapajärven kaupungin alueella. Elintarvikkeiden alkutuotannon ja turvallisuuden sisältyy elintarvikevalvontasuunnitelmaan.

Kunnan suunnitelmassa on huomioitu valtakunnallinen ohjelma ja tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuorokauden Ruokavirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista, sekä Painopistealueet vuodelle 2026 ovat pääosin Ruokaviraston toimenpiteitä. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella riittävästi henkilöresurssia Ruokaviraston ohjaamiin valvontasuunnitelmiin.

Valvontasuunnitelmaan vaikuttavat edelleen vaihteleva ja lintuinfluenssa ja afrikkalaisen sikaruton uhka, sekä moneen erityistilanteisiin varautumisen tarkeyttä.

Uutta eläinten hyvinvointilakia on sovellettu vuoden 2024 alusta lähtien merkittävästi koulutus- ja ohjeistustarvetta.

Tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhteistyötilojen ennakoi- van terveydenhuoltotyön merkitystä. Eläinlääkärisairaanhoidosta suunnitelmallisen ennaltaehkäisevän työn sijaan yhteiskunnassa perheenjäsenen asemassa ja niiden kotimainen jättiläismäisyyteen kohdistuvilla eläinlääkäripalveluilla asetetaan hevostalouden elinkeino- että harrastetoimintalla on kasvava rooli. Alueella on jo useita ammattimaisesti (ilmoituksenvarainen) toimivia kasvattajia, joiden tilat ja toiminta tulee tarkastaa vuosittain.

Suomessa yksityisten eläinlääkäripalveluiden määrä ja palvelu- suurempi osa eläinlääkäripalveluista on yksityisten tuottajien palveluntuottajia, mutta täällä käytetään myös maanlaajuisia yrityksiä nautaterveydenhuollossa ja hevosten hoidossa. Lemmikki- klinikoille vaativiin jatkohoitoihin.

Eläinlääkintähuollon suunnitelma lähetetään vuonna 2026 R- suunnitelma tallennetaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan (VYHA:an). Ruokavirasto arvioi kunnallisten valvontayksikkö- vuosittain, ja päivityksessä huomioidaan edellisen suunnitelman antama palaute sekä muilla tavoin kertynyt palaute kehittä- valvontasuunnitelma- vaihtuessa. Ympäristöterveyslautakunta suosittelee suunnitelman toteutumisesta toimintavuoden päätyttyä ja laatii arviointiraportti lähetetään Ruokaviraston kirjaamoon ja jätetään loppuun mennessä.

6.2 Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen

Haapajärven, Kärsämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven kuntien alue- vastaa Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteis- huolehtii kuntien yhteinen ympäristöterveyslautakunta. Ympä- 20.10.2025, § 51, tehnyt päätöksen eläinlääkintähuoltolain- eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuudesta ja 17

6.2.1 Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu

Yhteistoiminta- alueella on eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mu- järjestämisvastuu. Haapajärven kaupungin ympäristöterveyden- hetkellä 150 nautatilaa, joista 111 tilalla on lypsykarjaa. sekä emolehmätiloja on yhteensä 39. Sikatiloja valvontay- laajamittaiseksi eläintenpidoksi luokiteltavia hevostalleja, kananlihanmyyntiä, sekä yksi aloittanut kaninlihantuottaja, fasaanitarha. Lisäksi alueella on runsaasti pienempiä talli- mehiläistarhaajia ja yhdessä paikassa lemmikkisikojia, sekä 3 yhteistoiminta- alueella on arvioitu noin 2500 Kappaletta.

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta- järjestämisvastuu eläinlääkintähuoltolain 9 §:n nojalla on- listauksen mukainen. Järjestämisvastuu kattaa yleisen edun k-

Järjestämisvastuun laajuuden arvioinnin yhteydessä toteute- yksityisille eläinlääkäripalvelujen tuottajille. Vastausten p- päivääkäs eläinlääkäripalveluita seura- ja harraste- el- pääasiassa nautaterveydenhuollon palveluita terveydenhuolt- kotieläintiloille ei ole tarjolla kiireellistä eläinlääkäri- tarjoamana minään vuorokaudenaikana. Pieneläimille kiireel-

aukioloaikojen puitteissa. Yksityiset eivät tarjoa palveluita yhteistoiminta-alueella tai lähikunnissa ole tarjolla ilta- ja pieneläimille. Vastaanotot eivät ole auki yrittäjien loma-aikoina.

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaisen luettelon kaikkien eläinlääkintähuollon järjestämisvastuuseen on todettu olevan tarpeellista kyseisten eläinlääkintähuollon oman palvelutuotannon koostumisen ja järjestäjälle säädyttyjen muiden tehtävien hoidon turvaamisen eläintautivalmius ja valvontatehtävät. Kriittisin tehtävä on eläinlääkäriresursseja. Riittävä päiväaikaisen praktiikkatyön ja siten päivystysten toimivuutta. Alueellisen markkinatilan kiireellisille palveluille erityisesti virka-aikojen ulkopuolella kaikkina vuorokauden aikoina.

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaiset eläinlääkäripalvelut

1) Yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluita (mukaan luettuna järjestämisvastuuseen).

2) Kissojen ja koirien tunnistusmerkintä; koiran tunnistusmerkintä omistajille, joten on välttämätöntä varmistaa palvelun saatavuuden tunnistusmerkintä on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, kun tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. varauduttava tunnistusmerkintään kerralla suuri määrä eläimiä kunnaneläinlääkärit voivat toimia tässä tehtävässä.

3) Eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintautien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännösten neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä eläintautien pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuollon aina järjestämisvastuuseen, sillä eläinterveyskäynnit koskevat pääasiassa osana terveydenhuoltokäyntejä.

4) Rokotus; Rokotukset ovat olennaisia infektioautien esiintymistä edistämään sekä eläinten että ihmisten terveyden turvaamiseksi rokottamalla eläimiä vaarallisia zoonooseja kuten rabiestä ja infektioautien esiintymistä, ja siten mikrobilääkkeiden käyttöä infektioautien torjuntaan. Kansanterveydellisistä syistä on varauduttava ihmisten ja eläinten rabies, leptospiira) ennaltaehkäisyyn nopeasti käynnistettävään kuuluttava järjestämisvastuuseen. Rokottaminen on sisällytettävä muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaiseen toteuttamiseen. Eläintautivalmiuden vuoksi on varauduttava tarvittaessa rokotus esimerkiksi epidemiatilanteessa, tai laittomasti maahantuotujen eläinten

5) Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet; ihmisten ja eläinten muassa heisimadot ja suolinkaiset) on voitava estää, palvelun mahdolliseen nopeaan lääkitystarpeen lisääntymiseen on varauduttava järjestämisvastuuseen. Vähentämällä loistautien esiintymistä on suojattu koko Suomessa. Tietyt loistaudit ovat zoonooseja, ja siten loistautien torjunta kansanterveyttä. Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden näkökulmasta suuri määrä esimerkiksi laittomasti maahantuotuja eläimiä.

6) Suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoitokset tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoidon

peruspalvelujen ajallinen riittävyys on varmistettava järjestämissvastuuseen. Suun terveydenhuollon järjestäminen Kunnallisessa eläinlääkintähuollossa tarjottavat suun terveymerkittevästi vaikuta markkinoiden toimintaan.

7) Sarvien ja Sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vu
järjestämisvastuuseen.

8) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset elintarviketuotantoa varten pidettävälle naudoille, sioille, makuun aina järjestämisvastuuseen.

9) Kastraatio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolla kuuluu järjestämisvastuuseen aina tuotantoeläinten osalta. Eläinlääkärin ovat tarpeen palvelutuotannon kokonaisuuden turvaamiseksi Kissojen osalta toimenpide on tarpeen myös kissapopulaation hallitsematon lisääntyminen ja kissan päätyminen kulkukissa. Lisäksi kissat voivat levittää eläintauteja ja zoonooseja, m

10) Sairaalan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arvio, pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläintarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin; kuuluu eläinlääkärintapuihin ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestä-

11) Sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pide
mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myö
kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

12) Perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muun muassa johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden hoito, kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisen immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkohoidon lähettäminen jatkohoitoon; kuuluu kiireelliseen eläinlääkärin järjestämisvastuuseen.

13) Synnytysapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista naut
keisarileikkaus; kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriinapuuun j
järjestämisvastuuseen

14) Eläimen lopetus. Kuuluu kiireelliseen eläinlääkärintapojen järjestämisvastuuseen.

6.2.2 Palvelujen järjestyminen

Eläinlääkäripalvelut tuotetaan omana palveluna. Eläinlääketehtaan yhteisvastaanotto Haapajärvellä. Lisäksi on Pyhäjärven kaupunkiklinikalla 2 päivänä viikossa ja toimistotilat Kärsämäellä. Kliinikkaeläinlääkärin Erikoisvarustelut, esimerkiksi sairaalatasoisia tiloja tai tutkimuksia ei ole tarjolla.

6.2.3 Eläinlääkäripalvelujen saatavuus

Eläinlääkäripalvelut järjestetään niitä kotieläimiä varten, on Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteist

annettavat eläinlääkäripalvelut ovat saatavilla alueella phevokset, jotka ovat ylläpidossa alueella. Kiireellistä eläinoleville kotieläimille.

Järjestämisvastuu ei koske kiireettömän hoidon osalta ulkopasuntojen omistajia, joiden virallinen kotikunta on muualla luokitellaan heidän saamansa palvelut täydentäviksi palvelui

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimimaksuttomaan puhelinpalveluun virka-aikana. Puhelut on kesksvalitsee tuotantoeläin tai lemmikkieläinpalvelut. Mikäli puhsoittopyynnön. Tuotantoeläinten kiireetön ajanvaraus ja neuv- - pe) klo 8.00-9.00. Pieneläinten ajanvarauspuheluita otepieneläinpuheluihin vastaa pääsääntöisesti klinikkaeläintenpäivän aikana on mahdollista ottaa vastaan kiireellistä apua yleensä 1-2 eläinlääkärinä ja tuotantoeläintiloilla 2-3 eläin

Päivystysaikoina (arkisin klo 15-8, sekä viikonloppuisin päivystysnumero. Päivystys on tarkoitettu kiireellisiä hätsikapäivystyksenä eli sama eläinlääkäri hoitaa sekä pien- et

Eläinlääkintähuollolle on asetettu talousarvion laatimisen toteutumista seurataan toimintavuoden aikana. Koko vuoympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen suoritteita ovat sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja virka-aikana että päivystysaikana, ja viranomaisvalvontakäyn

Vuonna 2026 tehtävien suurelänkäyntien lukumääräksi on arvpienelänkäyntien määräksi 2750, joista virka-aikana 2500. Nlypsykarjatilat. Alueen maidontuottajien lukumäärä on kymmetuotetun maidon määrä tilaa kohden on samassa ajassa kaksinoussut. Tuotantoeläinlääkinnän palvelujen kysyntä on tilavakaana. Seura- ja harraste-eläinten palveluiden tarve ja ky

Valtakunnalliseen EHO: on on kirjattu eläinlääkäriavun saataosalta tavoitteena on, että apua on kaikkina vuorokaudenaitilauksesta 90 %:ssa tapauksista. Päivystysalueet on mitoi päivystävän eläinlääkäriin matka eläinten pitopaikkaan tai elon alle sata kilometriä. Haapajärven kaupungin ympäristöterveläintenpitopaikkaan tai asiakkaan matka vastaanotolle on enkirjattu, että kiireettömän avuntarpeen osalta pitopaikkakakahden viikon sisällä yhteydenotosta. Kiireettömien terveyde eläimille suoritettavien leikkausten osalta tavoiteaika on lomakaudella alle kuusi viikkoa. Jos asiakas haluaa palvvastaaanottoaikana, voi odotusaika olla pidempikin. EHO: on on väestötiheillä alueilla pitää eläinlääkäripalvelun järjestän alle viidenkymmenen kilometrin etäisyydeltä. Haapajärven yhteistoiminta-alueella pystytään järjestämään vastaanottoailomakaudella, että sen ulkopuolella. Eläinlääkäreitä on lomakauden ulkopuolella, koska päivystys edellyttää riittäTerveys huoltokäyntien, massatyökäyntien ja kiireettömien lalle kolmessa viikossa. Asiakkailla on mahdollisuus toivoa pamahdollisuuksien mukaan huomioon. Vastaanotto sijaitsee noin alueen reunoilta. Remissioklinikalle matka voi olla pidempikomassa vastaanottopisteessä.

Ennakoi mattomissa tilanteissa, joissa henkilöstöstä on ylturvaamaan kiireellistä hoitoa tarvitsevien tuotantoeläinpidättäydytään varaamasta aikoja kiireetöntä hoitoa tarvitkiireettömiä aikoja.

6.2.4 Asiakaspalaute ja vahingonkorvaukset

Asiakaspalautteen keräämistä on käsitelty myös valvontasuunn

Ei-kirjallisissa valitustapauksissa praktikkoeläinlääkäritottamaan yhteyttä ensisijaisesti ympäristöterveydenhuollon jkirjaamon kautta. Kaikki kirjalliset valitukset / yhteydenctoivoessa palaute joko sähköisesti tai kirjeellä. Mikäli valvalittaja ohjataan ottamaan yhteyttä hänen esihenkilöönsä.

Asioissa, joissa tehdään hallintopäätös, annetaan päätövalitusosoitusohjeet.

Tavanomaisissa potilasvahinkoihin liittyvissä korvausasioihallintosäännön mukaisesti. Tarvittaessa vahinkotapahEläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta. Mikäli työnantkorvausvelvolliseksi, korvaa työnantajan vastuuvakuutus asia

Henkilöstöä koskee lakisääteisten henkilövakuutusten lisäksi kattaa toiminnassa aiheutetut esine-, henkilö- ja varallistoiminnassa aiheutetut vahingot ja julkista valtaa käytettäe

6.2.5 Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottamiseksi

Peruseläinlääkäripalveluita ja kiireellistä eläinlääkäriaposoitteesta Erkkiläntie 1. Vastaanotto soveltuu tilojensa jtuottamiseen määritellyn palvelutason mukaisesti.

Vastaanotolla on toimistotiloja, varastotilaa, odotustila, henkilökunnalle sosiaalitilat peseytymis- ja lepotiloineen Päivystäjän tilapäiseen majoittumiseen on soveltuvat asianmu puolesta tietokoneet ja tulostin/skanneri.

Lääkkeille on sekä kylmäsäilytys-, että muuta säilytystilaa säilytetään lukittavassa kaapissa.

Vastaanotolla on pieneläimille kaksi huonetta perustoi menpi leikkaussali ja hammashoituhuone sekä pakkopilttuulla ja on hoitotila. Välinehuoltoa ja laboratoriotutkimuksia varten on on laitteet ja välineet suur- ja pieneläinten tavallisimpietutkia virtsa- ja eritenäytteitä. Vaativammassa analytiikasMaitonäytteet tilalliset toimittavat tutkittaviksi itse. Eeläintautinäytteet toimitetaan joko Ruokavirastoon tai sen Salmonellanäytteitä tutkitaan pääsääntöisesti Seilabin Haaeläintautien kohdalla noudatetaan tarvittaessa Ruokavirasto tutkimuksiin.

Vastaanoton varusteluun kuuluvat mikroskooppi, ultraääninhalaatioanestesia, hammaskivenpoistolaitte sekä tavanomaisihoitoa ja kirurgiaa varten sekä lisähappi. Lisäksi välinehu

autoklaavi ja pakkauskone. Vastaanotolla on suojavaatteita ja jalkinesuojia ja hengityssuojaimia) tarttuvien eläintautien

Siivous ja jätehuolto on järjestetty ja siivouspalveluiden eläintenhoitajan vastuulla on siivota eritetahrat välittömästi. Yhteistyökumppani on toimittanut vastaanotolle pakastimen, meneviä kuolleita tai lopetettuja pieneläimiä. Tarvittaessa pakastettuna pieniä määriä näytteitä ennen niiden lähettämis-

Vastaanotolla on nauhoittava kameravalvonta. Turvallisuuspalvelun kanssa sopimus ja vartiijalle on suora puhelinnumero hätätapauksissa kutsua vartija vastaanotolle myös etukäteen.

Pyhäjärven vastaanotolta, osoitteesta Paavolantie 1, tarjoaa perustoiimenpiteitä kuten rokotuksia, tunnistusmerkin töjä, ko-

6.2.6 Kiireellinen eläinlääkäriapu ja virka-ajan ulkopuoliset

Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena kaikkina vuorokaudina pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tilanteet ei kohtuuttomasti heikkene sen odottaessa virka-aikana annettua apua. Kiireellistä eläinlääkäriapua annetaan kaikille Haapajärven yhteistoiminta-alueella oleville kotieläimille. Arki aikana jaetaan tarkoituksenmukaisesti työvuorossa olevien eläinlääkärien mahdollisimman nopeasti hoidettua. Virka-ajan ulkopuolinen palvelu sama eläinlääkäri hoitaa sekä pien-, että suurelajien eläimiä kiireellisyysjärjestyksessä. Päivystysvastuu ja -vuorot jaetaan

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairastuneiden ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet kaikkina vuorokauden aikana muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat sekä sokki- ja pelästämiseksi välttämättömät kirurgiset operaatiot. Niiden peruseläinlääkärikoulutuksella ja ilman erikoisvälineitä suoritettavissa eläinsuojissa. Keisarinleikkaukset märehitijöille, ja myös koirien toimesta, ellei leikkausta tarvitsevia pieneläimiä pystytäkään luunmurtumissa suoritetaan välttämätön immobilisaatio. Kotieläinlääkäriä luonnonvaraisten eläinten lopettaminen eläinsuojissa eläinlääkäriapuun.

Tuotanto- ja lemmikkieläinpäivystystä ei ole eriytetty, koska on sellainen, ettei erillispäivystysten järjestäminen yhtä tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Lisäksi päivystys sopimuksessa määritellyn. Eriyttäminen edellyttäisi päivystyslaajemmalla alueella. Aiemmin on keskusteltu maakunnallisesta päivystyksestä, mutta työtä toteutuskelpoisen mallin rakentamiseksi

Päivystyspalvelut ovat tällä hetkellä asiakkaiden saavutettavuuden etäisyyden päässä. Pitopaikkoihin tehtävien päivystyskäyntien määrä, käyntiä, ja vastaanottokäyntien lukumääräksi 250. Valvontaa ja kiireelliset eläinsuojelulain mukaiset virkatehtävät ja praktikkoeleäinlääkärit. Kaikki päivystävät eläinlääkärit ovat toimivalta eläinsuojelua eläintautiasioissa.

6.2.7 Eläinterveyskäynnit, terveydenhuoltokäynnit ja -suunnit

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaan järjestämisvastuun pitävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuollon terveydenhuoltokäyntejä tehdään tarvittaessa kaikille kotieläimille valtakunnallista ohjelmaa. Valtakunnallisen eläinlääkintähuollon määritellyt eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) mukaisesti nautatiloille tarkoitettu Naseva ja sikatiloille tarkoitettu

Tiloilla on taloudellisesti merkittäviä tuotantosopimuksia terveydenhuoltosopimusten solmiminen eläinlääkärin kanssa, joiden toteuttaminen ajoissa ja vaaditussa laajuudessa. Terveydenhuollon luovutetaanko valtakunnalliseen terveydenhuolto-ohjelmaan kuukauden varalle luovuttaminen edellyttää tiheämmin tehtäviä terveydenhuollon käyntiväli on kaksi viikkoa. Vastuu terveydenhuollon käyntien toteuttamisesta on yhteistoiminta-alueen praktikoeläinlääkäriresurssit on mitoitettu kaikkien tuotantoeläinten terveydenhuoltotehtäviin. Lähes kaikki terveydenhuoltokäynnit on arvioitu kunnittain. Tämänhetkisinä eläinlääkäriresursseilla tähän tarpeeseen pyritään

Toimi alueen lähes kaikilla nautatiloilla ja kaikilla sikatiloilla olevat terveydenhuoltosopimukset. Terveydenhuoltosopimusten solmineiden nautatilojen prosenttiosuus alueen kaikista nautatiloista. Kunnittain prosenttiosuudet ovat nautatilojen osalta Haapajärvellä 100 %, Reisjärvi 100 %. Terveydenhuoltokäyntien kokonaislukumääräksi on arvioitu. Lukumäärä pitää sisällään vuosi- ja tilannekatsaukset.

6.2.8 Järjestämisvastuuta täydentävät eläinlääkäripalvelut

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eläinlääkäripalveluina rajatusti muita, kuin järjestämisvastuuta. Täydentävien eläinlääkäripalvelujen sisällyttäminen palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämiseksi ja laissa järjestettäväksi. Näiden palveluiden tarjoaminen on asiakkaan eläinsuojelullisista syistä, kun välttää eläimen kuljettamista. Täydentäviä palveluita ovat esimerkiksi tietyt eläimen hengen pelastus, paremmat diagnostiset menetelmät kuten kuvantamistutkimukset on osaltaan vaikuttava myös kunnaneläinlääkärin työn houkuttelevuuden mahdollisuuden tehdä ajanmukaista praktiikkaa, ja auttaa ammattillisesti vetovoimaisina.

Yhteistoiminta-alueella tarjottavat täydentävät palvelut perustuvat

1) Kuvantamistutkimus tilanteissa, joissa sairaa eläimen asiantuntijaa edellyttää. Viivytyksetön kuvantamistutkimus on usein jatkohoidon tarpeen määrittämiseksi annettaessa kiireellistä

2) Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa, kuten lähetäminen jatkohoitoon viivytyksettä ei ole mahdollista eläinsuojelullisen ongelman tai hengenvaaran, mikäli eläimen yksityisellä palveluntuottajalla ei ole saatavilla.

3) Koiran sterilaatioleikkaus. Jotta leikkaushoito henkeä turvallisesti, on eläinlääkärin ajoittain tehtävä ylläpitämiseksi.

4) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä tuotantoeläimille. Tämä pitää sisällään mm. pieneläimiä

ultraäänilaitteella. Tärkeää kliinisten taitojen ylläpitäminen. Ultraäänitutkimus on tarvittaessa mahdollista luotettavasti. Luotettavasti, pidetäänkö eläintä tuotantoeläimenä vai lemmikinä.

5) Perustasoinen, esim. vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä tuotantoeläimille. Työn mielekkyyden säilyttämiseksi perustasojen järjestämisvastuuseen täydentävänä palveluna.

6.3 Voimavarat

6.3.1 Henkilöresurssit, vastuualueet ja työnjako

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintajärjestäjä, joka huolehtii alueellaan eläinturvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkäreille säädettyjen eläinlääkintähuoltolaissa säädetään. Eläinlääkintähuoltolain järjestäjällä on oltava tarpeellinen määrä kunnaneläinlääkäreiden hallintosäännön 42 §:n mukaan ympäristölautakunta johtaa ja palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Kuntien yhteinen järjestäjän tehtävistä huolehtiva monijäseninen toimielin. Haapajärven mukaan ympäristöterveydenhuollon johtaja vastaa eläinlääkintähuollon

Kunnaneläinlääkäri on kunnassa virkasuhteessa toimiva eläinlääkäri, joka soveltamisalanaan kuuluvia tehtäviä. Kunnaneläinlääkärit ovat eläinten kuljetuksesta 1429/2006, laki eläinten lääkitsemisestä 517/2015, eläintautilaki 76/2021, laki eläinten eläinlääkintästä 1069/2021 ja laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023.

Ympäristölautakunta on kokouksessaan 20.10.2025, § 51, tehty päätös (285/2023) 9 §:n mukaisesta kunnallisten eläinlääkäripalvelujen mukaisista täydentävistä palveluista.

Haapajärven kaupungin ympäristöpalveluiden eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus on tehty valtakunnallista EHO:n lo. Eläinlääkintähuollossa on 2 osa-aikaista valvontaeläinlääkäriä kunnaneläinlääkäriin (praktikko) virkaa ja yksi 100 % klinikkatyöaika kuluu praktikka- ja valvontatehtävien hoidon lisäksi tehtäviin yms. tehtäviin, joista ei synny mitattavaa suoritettua eläinlääkäreiden päivystys- ja koulutusvapaiden ajaksi tehtävään ottaminen. Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenkäytettävissä riittävä henkilöresurssi järjestämisvastuuseen eläinlääkäriä ja valvontatehtävien hoitoa varten.

Valvontaeläinlääkärit kuuluvat eläinlääkintähuoltolain 15 §:n mukaisesti korvattavat valvontatehtävät sekä elintarvikelain mukaisia valvontatehtäviä kuuluu praktikkaa tai päivystysvelvollisuutta. Valvontaeläinlääkärit valvontatehtävät ja eläinsuojelutarkastukset, mikä mahdollistaa tasapuolisuuden eikä jääviyttä esiinny. Valvontaeläinlääkärit tarttuvien tautien ym. tarkastukset suorittavat praktikkotyönsä valvontaeläinlääkäriin tehtävissä on toiminut kaksi henkilöä on saatu ratkaistua valvontaeläinlääkäreiden parityöskentelyä 2026 on varattu talousarvioon määrärahat kahden osa-aikaisen palkkakustannuksiin (n. 1,6 htv). Yhteistoiminta-alueella yhteistoiminnasta Ympäristöpalvelut Helmen, Kalajoen yhteistoiminta-alueen kanssa. Yhteistoimintasopimuksen valvontaeläinlääkäreille yhteistyössä tehtävät tarkastukset sopimuksen tehneiden yhteistoiminta-alueiden sisällä.

Praktikkoeläinlääkärit kaikille eläinlajeille tarkoitetusta ympäri vuorokautisesta kiireellisestä eläinlääkärinavusta ja kuuluu päivystysvelvollisuus. Jokaista täyttä praktikkovirkkaa viikonloppupäivystys joka 5. viikonloppu. Myös kaikki praktikoivat eläinlääkärit toimivat eläinlääkärin työparina. Päivystysaika on eläinlääkärin valvontatehtävien hoitamisesta.

Klinikkaeläinhoitaja pieneläinten ajanvarauksen, avustaa eläinlääkärin toimenpiteitä, käsittelee laboratorionäytteitä, vastaa yhteisvastaanoton siivouksesta.

Kaikkien kunnaneläinlääkäreiden ja toisen valvontaeläinlääkäriyhteisvastaanotto Haapajärvellä. Toisen valvontaeläinlääkäriyhteisvastaanotto Etätyönä voidaan osallistua joihinkin kokouksiin ja koulutuksiin kirjautustehtäviä. Yhteisvastaanoton lisäksi myös Pyhäjärvellä toimenpiteitä. Pyhäjärven kaupunki vastaa tämän vastaanoton vastaanottokäynneistä perittävä klinikkamaksu ei kata. Haapajärven yhteisvastaanoton tilat JEDU:lta. Tilojen siivouksen hoitaa eläinlääkäriä varten toimisto- ja sosiaalitali Kiinteistö Oy Ruokapalvelut Oy. Kärsämäen kunta vastaa Kärsämäellä sijaitsevan vastaanoton siivouksesta.

6.3.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen ja työssä jaksamisen edellytykset

Eläinlääkäri virkaan valittavalla tulee olla kelpoisuus suomenkieliseen eläinlääkärin ammattiin. Virkaan valittavalta edellytetään Suomessa eläinlääkäriksi harjoittamisesta 29/2000, 43 §, jatkossa ammatinharjoittamisesta tarkemmin eläinlääkintähuoltoasetuksessa (1031/2009).

Suomessa laillistetulla, muissa EU/ETA-maissa, kuin Suomessa eläinlääkäriksi tulee olla todistus siitä, että hän on tutustunut eläinlääkärin valvontaa koskevaan Suomen lainsäädäntöön. Todistuksen voi antaa esimerkiksi Ruokaviraston hyväksymä koulutus, johon sisältyy luentoja, järjestää tällä hetkellä Itä-Suomen yliopisto. Aiemmin koulutus (Helsingin yliopisto) antamat todistukset otetaan myös huomioon.

Viransijaisilta edellytetään joko Suomessa eläinlääkäriksi eläinlääkärin ammattin harjoittamiseen (ammatinharjoittamislain 18 §:n mukaisesti) tai Suomessa eläinlääkärin tutkinnoista laillistetulta, muussa EU/ETA-maassa eläinlääkäriin tutkinnoista mainittu lisäkoulutus, voidaan hänet ottaa viransijaiseksi eläinlääkäriksi. Kelpoisuusehdot täyttävää eläinlääkäriä. Lain 1031/2009 6 §:n mukaan henkilö voidaan ottaa määräaikaan kelpoisuusvaatimuksista riippumatta, jos siitä erikseen säädetään erityisestä syystä yksittäistapauksessa toisin päättää. Tällöin eläinlääkäri otetaan eläinlääkärin valvontaan virkatehtävien hoidosta.

Uutta eläinlääkäriä tai -sijaista rekrytoitaessa, hakijan tulee esittää mahdolliset työtodistukset. Ympäristölautakunta tai ympäristövaltuusto on valittavalla eläinlääkäriä rekrytoitaessa eläinlääkärirekisteristä. Tarvittaessa ympäristöjohtaja ottaa uuden eläinlääkäriin työhön perehdyttämisestä vastaavat ympäristöjohtaja ja eläinlääkäri.

Eläintenhoitajalta edellytetään klinikkaeläinhoitajan tutkinnoista määräämää sijaisuuteen voidaan ottaa myös eläintenhoitajaksi. Työhön perehdyttämisestä vastaavat klinikkaeläinhoitaja ja eläinlääkäri.

Ammatinharjoittamislain 18 §:n mukaan eläinlääkärin ammattin harjoittamiseen on kehitettävä ammattitaitoaan, ja työnantajan on luotava tälle työtehtäviin valmiista koulutusrunkoa. Eläinlääkärit hakevat koulutusta eläinlääkärin ammattiin.

järjestetään. Tavoitteena on tarjota täydennyskoulutusta kaikkien koulutusmäärärahat huomioiden. Jokaisella praktikolla on mahdollisuus osallistua kiinnostuksensa mukaan esim. tuotantoeläimet, koulutukset. Eläinlääkärilehden mukana jaetaan vuosittain koulutusta eläinlääkäreille suunnattua koulutusta. Lähinnä praktiikkakoulutuksesta vain hyvin pieni osa on tiedossa kuukausia ennen myös lääkefirmat, jotka informoivat sponsoroimastaan/järjestämänsä koulutuspäivää. Valvontaeläinlääkärit saavat pääsääntöisesti työkokouskutsun suoraan aluehallintovirastolta tai Ruokaviraston koulutuspäivien lisäksi lukea muutakin ammattitaidon edistämistä koskevaa materiaalia.

Valvontaeläinlääkärit osallistuvat mahdollisuuksien mukaan eri alueilta ja asianmukainen hallintomenettelyjen tuntemus uuden eläintalouden alalta. Tarvittaessa he pystyvät pyytämään apua Ruokavirastosta.

Eläinlääkäreiden työ voi olla henkisesti kuormittavaa erityisesti tarjota mahdollisuuden työnohjaukseen ja työpsyyttämiseen kuntoutukseen henkilöstön jaksamisen tukemiseksi. Mikäli työhyvinvoinnin lisäämiseksi, niihin pyritään osallistumaan.

6.4 Tietojärjestelmät

Eläinlääkinnän vastaanotot ja valvontaeläinlääkäriin toimisto Kaikille vakituksille eläinlääkäreille ja eläintenhoitajall on oikeudet viranhoidossa tarvittaviin verkkoyhteyksiin, intranetissä sähköpostiin. Jokaisella työntekijällä on käytössä oma työasema.

VATI, Dynasty ja Formula

Ympäristöterveydenhuollossa on käytössä valtakunnallinen keskeinen tiedonhallintajärjestelmä VATI. Järjestelmään kirjataan tervetuloa mukaan lukien alkutuotannon valvonta, valvontakohteet, -suoritusasetusten mukaisia valvontakohteita, -suoritteita ja -asiakirjat kerrotaan alla.

Valvontaeläinlääkärit pitävät omaa kirjanpitoa vireille tulleet tarkastuksista, sekä muista suoritteista. Asiakirjat lähetetään verkkokansioon, johon on pääsy valvontaeläinlääkärien lisäksi mahdollisine liitteineen löytyvät paperiversioina valvontatallennetaan lupasihteerin toimesta Dynasty10-asianhallintajärjestelmään.

Vuonna 2024 otettiin käyttöön ns. formulalomake. Tämä on uusi ja kunnan viranhaltijoiden välille tarkentamaan tilastointia.

Pikantti

Ruokaviraston ekstranettinä toimii Pikantti. Pikantista löytyvät lausuntopyynnöt ja koulutustallenteita eläinlääkintähuoltoon liittyen. Ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat voivat pääsynhallinnan kautta. Valvontaeläinlääkäreillä on tunnuksella.

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri EPR ja eläintenpitotiet

Valvontaeläinlääkäreillä on tunnuksella eläintenpitäjärekisteri. Eläintenpitäjärekisteriin on liitetty myös haaskapaikkarekisteri.

Naseva ja Sikava

Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry ylläpitää selainpohjaisella Sikava, joita tilan kanssa terveydenhuoltosopimuksen tehnyt terveydenhuoltotyytä. Valvontaeläinlääkäreillä ei ole näihin.

TRACES (Trade Control and Expert System)

Alueella tarve TRACES-järjestelmän käyttöön on ollut hyvin vähäinen.

tunnukset uudistuneeseen TRACES-järjestelmään. Mikäli muilla järjestelmän käyttämiselle, voidaan pyytää aluehallintoviras

ELTE

ELTE- kokonaisuus sisältää eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tunnistaminen ja rekisteröinti, luvat ja hyväksynnot, eläinlääkintä ELTE-järjestelmässä toimii karttaohjelma, jonka avulla voi määrittää vyöhykkeillä sijaitsevat eläinten pitopaikat esim. tarttuvien eläinlääkärit saavat tarvittaessa Ruokavirastolta järjestelmän

Praktiikkaohjelma KliiniQ

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 13 §:n mukaan palveluiden syntyneiden potilasasiakirjojen säilyttämisestä yksittäisten eläinlääkintähuollon käytössä on yhteinen selainpohjainen yksikkökohtaisena pääkäyttäjänä on ympäristöterveydenhuollon kaikilla praktikoeläinlääkäreillä, eläintenhoitajalla, heidän johtajalla ja hänen sijaisellaan. KliiniQ:n käytöstä on laadittu

Työlistä

Praktikoiden käytössä on selainpohjainen excel-työlista, joka päivystysvuoroja ja -vapaita. Eläinlääkärit voivat sopia päivitykset suoraan työlistaan sovitulla tavalla. Lupasi eläinlääkärikohtaiset päivystykset päivystyskorvausten määrän päivystysvapaiden tilanteen.

Nautarekisteri

Rekisteristä löytyvät jokaisen nautaeläimen yksilötiedot kuten sukupuoli, emätieto ja omistajatiedot. Näiden lisäksi teurastusvälitysilmoitukset nautarekisteriin. Nautarekisterin avoimena pystyvät tekemään hävitysilmoituksia keräämistään kuolleista ulkopuolellekin jääneen naudan jäljitettävyyden varmistetaan.

Lammas-, vuohi- ja sikarekisteri

Järjestelmä, joka mahdollistaa tunnistamisen ja rekisteröinnin ilmoitusten tekemisen, seurannan ja tunnistimien tilauksen.

Koirarekisteri

Ruokaviraston ylläpitämä uusi virallinen ja maksullinen rekisteri koirien tunnistus- ja omistajatiedot. Vuoden 2024 loppupuolel

Eläintietojärjestelmät ovat joidenkin tietojen osalta sellaisia kuin Tuki-sovellus, ELTE, Vipu-palvelu, Eläinvalvontasovellus, Net

Hevosrekisterit

Hevosen tunnistusasiakirjan tiedot on tallennettu hevosen siirrettäessä. Hevoseläimiä pitävien toimijoiden on varmistettava, että tiedot on siirretty atk-pohjaiseen tietokantaan. Pitopaikan toimijan on ilmoitettava päivän kuluessa hevosen tavanomaiseen pitopaikkaan saapumisen. Eläinterveyssäännöstö 114 art; MMA 67/2022 7 §

Tiedot voi tarkistaa seuraavista linkeistä hevosen rodun tai luokituksen mukaan:

- irlannin cob: <https://www.irlannincobyhdistys.fi/> tai <https://heppa.hippos.fi/heppa/app>
- eestin raskas vetohevonon: <http://rekisteri.erhevoset.com/horse> tai <https://heppa.hippos.fi/heppa/app>
- kaikki muut <https://heppa.hippos.fi/heppa/app>

Hippos

Suomen Hippoksen ylläpitämä hevoseläinrekisteri on yleisin rekisteri johon hevoseläimet tulee ilmoittaa, ja joka myöntää hevoseläinrekisterin. Muita virallisia Ruokaviraston hyväksymiä rekistereitä ovat Cob- sukuperää olevien hevosten ja eestin raskaiden vetohevosien

rotuun pohjautuvan virallisen rekisterin lisäksi näiden rotu Hipoksen rekisteriin.

6.5 Yhteistyö ja viestintä

6.5.1 Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä

Ympäristöjohtaja vastaa viestinnästä valvontayksikön sisäisellä ulkopuolelle. Viestintään kuuluvat asiakaspalvelu, neuvo-Valvontaeläinlääkärit neuvovat ja opastavat kuntalaisia mm. asioissa sekä hoitavat tarvittavan viranomaistiedottamisen Ruokavirastolle. Osa valvontaeläinlääkärin työstä on valtion yhteistyö ja viestintä Ruokaviraston valtioneuläinlääkäreiden Valvontaeläinlääkäreiden työpiiste sijaitsevat eläinlääkäre kaupungintalolla, lisäksi valvontaeläinlääkärit osallistuvat palavereihin. Tämä mahdollistaa tiiviin yhteistyön eläinrakennusvalvontapalveluiden viranhaltijoiden kanssa. Ulkoisena viestintäkanavana käytetään kuntayhtymän interne eläinlääkäreiden ja Haapajärven kaupungin Facebook-sivuja.

Haapajärven kaupunki, Kalajoen kaupunki, Ylivieskan kaupunki sopimuksen valvontaeläinlääkäriyhteistyöstä jo vuonna 2014. tarkastukset, yhteistyön pöytäkirjojen laatimisessa sekä kuntayhtymien kesken.

6.5.2 Häiriötilanneviestintä ja varautuminen häiriötilanteisiin

Kuntayhtymällä on olemassa erillinen valmiussuunnitelma häiriö Ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelma, joka sisäalueet, on laadittu yhteistyössä Ylivieskan kaupungin, yhteistoiminta-alueen kanssa. Ajantasainen häiriötilannesuunnit päivitetävissä Kalajoen toiminta-alueen Teams-alustalla.

Ruokavirasto laatii helposti leviävien eläintautien valta aluehallintovirastot jatkossa Ruokaviraston perehdyttää val ympäristöpalveluiden alueella valmiuseläinlääkärinä on toim valmiuseläinlääkäri osallistuu vuosittain valmiuseläinlää Ruokaviraston vuosittain järjestämään valmiuspäivään. Helpos ohjeet ja materiaali on koottu Ruokaviraston ylläpitämiin sä Vastustettavien eläintautien osalta viestintävastuu on Ruoka

6.6 Maksut

Valtio on sitoutunut hankkimaan kunnilta eläinten terveyteen Tämän valvonnan suorittamisesta kunnalle maksettavista korva (285/2023) 22 §:ssä ja eläinlääkintähuollosta annetun valti Eläinlääkintähuoltoasetuksen 3 §:n mukaan järjestäjälle ma kustannuksista, jotka sille ovat aiheutuneet eläinlääkintäh valvontatehtävien suorittamisesta.

Osa toimijoihin kohdennetusta valvonnasta on maksullista. To tietetyt eläintauteihin liittyvät valvontatehtävät, kuten kun antamat terveystodistukset ja eläintautisäännösten noudatta tarkastukset. Myös osa sivutuotevalvonnasta on toimijoille m eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun laki eläinten hyvinvoinnista annettuun lakiin perustuvista kunr säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kunnar

(MMM 973/2024) ja maksut peritään valtiolle kunnaneläinlääkäri- ja Alkutuotannon hygieniatarkastusmaksun alueelle määrittää ympäristölautakunta ja maksut perii Haapajärven kaupunki. Tarkastusmaksu on maksullisia.

Eläinten hyvinvointilain mukaiset maksut on otettu käyttöön, joihin mukaan valvontaviranomainen perii maksun valvontatoimista, josta 60 ja 61 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa todettuja puutteita, joihin jotka koskevat muuta eläintenpitoa, jos muun eläintenpidon osalta määräystä tai kieltoa ei ole noudatettu.

Kunnaneläinlääkärit perivät tarjoamistaan eläinlääkäripalveluista palkkion, johon sisältyvät käynti- tai vastaanottopalkkio ja lääkärin sekä matkakustannustensa korvaus. Lisäksi kunnaneläinlääkäri- ja laitteiden käytöstä sekä korvauksen käyttämiensä lääkkeistä ja Suurin osa vastaanotoilla olevista laitteista on kunnan, ja Keskitetty yhteydenotto puhelimitse on asiakkaille virkka-aikaan Päivystysnumero (arkisin klo 15 - 8, sekä viikonloppuisin ja joulukuun Osa yhteistoiminta-alueen kunnista subventoi pitopaikoissa matkakustannuskorvauksia.

Eläinlääkintähuoltolain 15 §:n mukaan eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista kotikäynneistä kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkäriin vastaanotolla. Yhteistoiminta-alueella peritään klinikka- ja laitemaksut ympäristöterveydenhuollon maksutaksassa. Klinikkamaksut on peritty siihen kuluvat ajan mukaan. Maksutaksa päivitetään vähintään kerran vuorokaudessa yhteinen ympäristöterveyslautakunta. Klinikka- ja laitemaksut peritään pieneläinvastaanotolla kaupungin hallinnoimalla maksupäätteen perusteella klinikkamaksua käynnin yhteydessä, klinikkahoitaja tai hoitaja kaupungille. Klinikkamaksuja peritään sekä Haapajärven, että

Täydentävien palveluiden osalta asiakkaan maksama kokonaishinta palveluun liittyvät kustannukset. Markkinaperusteisen hinnan perusteella tuntihinta, jossa on otettu huomioon toimintaan liittyvät kassat. Asiakasmaksussa kunnaneläinlääkäriin perimä osa määräytyy järjestämisvastuuseen kuuluvassa palvelussa. Lisäksi maksut peritään taksapäätöksen mukaisesti.

6.6.1 Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluita koskevien toteuttaminen

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 33 §:n mukaan järjestämisen tuettujen eläinlääkäripalvelujen tuottajaan sovelletaan, mitä toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetussa laissa eräiden yritysten velvollisuudesta pitää erillistä kirjanpitoa tarkoituksiin liittyvistä palveluista, erilliskirjanpitoon säilyttämisestä ja kokoamisesta sekä ministeriön ja muiden viranomaisten oikeuksista. Julkisin varoin tuotettujen eläinlääkäripalvelujen eriyttämislaskelman laatimisesta. Laskelma laaditaan kunnalla eläinlääkäripalveluiden tuotot ja kulut. Eriyttämislaskelmaan tulee sisällyttää tuottoina kaikki eläinlääkäripalveluista kertyneet tuotot. Näistä tuotoista kunnan tuottamasta aiheutuvat muuttuvat kulut sekä palvelutoiminnan kuluista.

Eläinlääkintähuoltolain 33 §:n 2 momentin mukaan kunnan/järjestöjen palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet eläinlääkäripalveluista, vähennettyinä palkkioiden hankkimisesta eläinlääkäreiden perimä käynti-, vastaanotto- ja toimenpidemaksut.

eläinlääkäripalveluista. Mikäli samalla käynnillä on tuotettävissa palveluissa käynti- tai vastaanottopalkkio sisällytetty, käynti on ollut täydentävää palvelua terveelle eläimelle, kunnalle, ja se on raportoitu. Laskelmaan ei sisällytetä korvauksia esim. lääkärin korvauksia. Eläinlääkärit ilmoittavat palkkiot vuoden ajan yhteenselvitettynä kokonaissummana. Haapajärven kaupunki säilyttää palkkioita koskevat tiedot vähintään kymmenen vuoden ajan, jos se tarvitsee toimittaa, ellei niitä erikseen pyydetä nähtäviksi.

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) järjestämisvastuuseen kuuluvat tarkoitettuja palveluja pidetään SGEI-palveluina (Services of General Interest) taloudellisiin tarkoituksiin liittyvinä palveluina. SGEI-palvelut raportoidaan Euroopan komissiolle kahden vuoden välein. SGEI-raportti toimittuu Kunnaneläinlääkärien palkkioita ei sisällytetä maa- ja metsätalouden palveluina. SGEI-raportti toimitetaan ensimmäisen kerran vuodelle 2024.

6.7 Valvonnan toimeenpano

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on eläinsuojelulainsäädännössä ja eläinten lääkitsemislainsäädännössä, rekisteröintilainsäädännössä, sekä sivutuotelainsäädännössä sisältyvä valtakunnallisiin nk. valvonnan painopisteisiin. ohjeistusta ja/tai menetelmiä sekä tukea uuden ja osittain muuttuvan toimeenpanon. Valvonnan painopisteet päivitetään vuosittain.

Haapajärven kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintajärjestelyiden eläinlääkintähuollon valtakunnallisen suunnitelman aluehallintouudistus, joka tuo merkittäviä muutoksia eläinten terveydenhuollon organisaatioiden käynnistysvaiheessa ei eläinten terveydenhuollon valtakunnallisessa suunnitelmassa asetettu varsinaisia painopisteitä perustehtävien mahdollisimman häiriötön hoito. Kunnille eläinlääkintähuollon painopiste: Kuntien tulee varmistaa uuden toteutumisen eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä. Paikallisen terveydenhuollon ohjaustilaisuuksiin osallistuminen, toiminnan seuranta ja raportoinnin kehittäminen niin, että eläinlääkintäpalveluita on saatavilla. Lisäksi paikallisessa valvonnassa painotetaan edelleen aiempia painopisteitä.

- Sivutuotteiden jäljitettävyyden varmistaminen
- Antibioottivahinkojen välttäminen
- Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteröinnin ja koirarekisteröinnin ylläpito
- Siipikarjan salmonellavalvonnan tehostaminen
- Tallien lääkekirjanpidon valvonta

Kunnan tehtävänä on suunnitella Ruokaviraston ohjauksessa valvontamäärät ja niiden vaatimat resurssit. Kunta vastaa valvonnan toteuttamisesta. Lisäksi kunnan tehtävänä on varmistaa valvonnan dokumentointi ja raportointi.

6.8 Eläinten terveyden valvonta

6.8.1 Eläintautivalmius

Varautuminen helposti leviävien eläintautien uhkaan on keskeinen eläinlääkintähuollon tehtävä. Tautitapausten varhainen havaitseminen, nopeasti käynnistettävien toimenpiteiden valinnassa taudin torjunnan vaarantumatta sekä vaativat etukäteissuunnittelu, hankintoja, sopimuksia, tiedonvälitystä ja käytännön harjoittelua. Välttämättömän eläinlääkintähuollon varmistaminen.

poikkeustilanteessa on suunniteltava etukäteen. Poikkeuseläinlääkintähuollon tasoilla.

Kunnaneläinlääkäri, mukaan lukien myös valvontaeläinlääkäri annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvoviäviä eläintautien leviämisen estäminen tapahtuu Ruokaviljelykeskuksen kunnaneläinlääkäreistä on nimetty valmiuseläinlääkäreiksi leviävien eläintautien vastustustyöhön. Haapajärven ympäristövalmiuseläinlääkärinä toimii kel Matti Tölli.

Eläinlääkintähuollon häiriötilanteet on huomioitu ympäristöt

6.8.2 Eläintautien luokittelu

Eläinterveyssäännösten mukaan taudit jaetaan a-e-luokkaan (l

- A-luokkaan kuuluvat vakavat eläntaudit, joita EU:ssa havaitaan, ryhdytään sen nopeaan hävittämiseen.
- B-luokkaan kuuluvat vakavat eläntaudit, jotka on tarkoitettu taudin hävittämiseksi ohjelmilla.
- C-luokan eläntautien hävittämiseksi EU:n jäsenvaltiot voivat hyväksyä hävittämiseksi ohjelman tai julistaa alueitaan tautivapaiksi hävittämiseksi ohjelmat ja tautivapaudet ja niiden perusteellasiirto- ja tuontiehdot.
- D-luokan eläntauteja valvotaan eläinten ja sukusolujen eläntaudit kuuluvat myös d-luokkaan.
- E-luokan eläntautien esiintymistä seurataan ja niiden oireita. Kaikki a-d-luokan taudit kuuluvat myös e-luokkaan.

Kansallisen eläntautilain mukaan muu kuin a-c-luokan taudit eläntaudiksi tai valvottavaksi eläntaudiksi. Lisäksi muu ilmoitettavaksi eläntaudiksi. Suomi voi itse kansallisesti psekä näitä tauteja koskevasta ilmoittamismenettelystä.

6.8.3 Eläntautiepäilyt ja -tapaukset

Epäily tarttuvan eläntaudin esiintymisestä voi syntyä eläimen tunnuslukujen muutosten perusteella tai näytteen tutkimisen ammattitaidollaan arvioi, onko kyseessä epäily, joka on Ruokaviljelykeskus voi tehdä päätöksen lisänäytteen ottamisesta. Zoonoosi on eläinten ja ihmisten yhteisten tartuntatautien yleistymiseen tai ihmisestä eläimeen. Esimerkkinä zoonoosista kryptosporidioosi ja pälvilisä tai eräät influenssat. Tällaisyyhteistyö kuntayhtymä epidemiaselvitystyöryhmän kanssa on ol

6.8.4 Eläntautien ilmoittaminen

Kunnaneläinlääkäri ja valvontaeläinlääkäri on tehtävä ilmoitus viipymättä, jos ilmoitus koskee luetteloitua tautia, uutta tautia Valvottavista ja asetuksen 325/2021 5 §:ssä luetelluista eläin tautiarkipäivänä.

Epäiltäessä tai todetessa jotakin välittömästi muille terveyskunnaneläinlääkäri ilmoittaa asiasta viipymättä tartuntatauti ympäristöjohtajalle. Asiaa voidaan hoitaa yhteistyössä Haapajärven

kanssa, jonka kokoonkutsujana toimii ympäristöjohtaja. Tartu-
muut epidemiaselvitystyöryhmän yhteystiedot löytyvät häiriöt-

Lainsäädännön nojalla vastustettavat ja ilmoitettavat eläin-
[Eläintautien luokittelu](#) Ruokaviraston netisivuilla. Ruokavira-
eläintautia tutkivista laboratorioista. Velvoite ilmoittaa
erikseen lueteltujen zoonoosien osalta on kirjattu Maa- ja
torjuttavista, valvottavista ja muista ilmoitettavista eläin-
mikrobikantojen toimittamisesta (325/2021).

Kunnaneläinlääkäri ilmoittaa kuukausiyhteenvedon kuntayhtyr-
eläintaukeista Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon kuukausi-
Kuukausiyhteenvedo tehdään Ruokaviraston internetsivuilla l-
sähköpostitse ilmoittamalla vastaavat tiedot.

Tulevaisuudessa eläintautien ilmoittamisessa voidaan hyödy-
(ELTE) sähköistä järjestelmää. Hankkeen osana toteutetaan
kuukausi-ilmoittamista ja EU-eläinlääkeasetuksen edellyttä-
käyttötietoa varten (ELKE). Järjestelmän käyttöönotto on alo-

6.8.5 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkastus

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaukeille
terveysvalvontaohjelman vähimmäistasosta. Kana-, broileri- ja
sikaloita ja keinosiemennyssonneja tai raakamaitoa yli 2500
nautojen pitopaikkoja koskee pakollinen salmonellavalvonta.
terveysvalvontaan lampaiden maedi-visnan ja vuohien CAE-ta-
tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta. Terveystarkastukseen
näytteenotto tai näytteenottojen seuranta. Terveystarkastus-
kustannusten korvattavuus löytyvät eläintautilainsäädännöstä

Kuntayhtymän alueella on tällä hetkellä yksi (1) lammastilaa
CAE-terveysvalvontaohjelmaan.

Mikäli toimija haluaa liittyä vapaaehtoisin terveystark-
terveysvalvontaohjelmiin liittymisestä tai niistä eroamisista
pyytää valvontaeläinlääkäri tarvittaville tarkastuskäynneille

Salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvia kanaloita on kuntayh-
vapaaehtoisina kaksi pientä harrastekanalaa. Tuotantokanalat
Vuositaisen viranomaisnäytteen ottamisesta vastaa valvontae-
on huolehtia siitä, että tarkastuskäynnit ja viranomaisnä-
edellyttämällä tavalla ja vaadituin väliajoin. Toimija vast-
näytteenotoista ja kustannuksista. Toimija ei maksa käyntim-
Ruokavirasto lähettää käynnistä jälkikäteen laskun kunnan-
perusteella.

Tiedot ja tehdyt tarkastukset terveystarkastusohjelmiin liitt-
kirjanpito säilytetään ko. kuntien vastaanotoilla tai valvon-
Mikäli terveystarkastusohjelmien seuraamisessa havaitaan lain-
Ruokavirastolle, jonka antaman ohjeistuksen mukaan la-
terveysvalvontaohjelman mukaisesti mahdollisimman pian.

6.8.6 Vesiviljelylaitosten terveystarkastus

Kuntayhtymän alueella on kahdella eri toimijalla yhteensä r-
laitosten valvonnasta ja niihin liittyvästä valvontakirjanpi-
Yksikään näistä ei kuulu vapaaehtoisen BKD-valvonnan piiriin
varmistetaan sillä, että valvontaeläinlääkäri osallistuu Ruok-
asiaa koskevaan koulutukseen.

6.8.7 Muu eläintauti valvonta

Ruokavirasto lähettää eläintautiseurantanäytteisiin liittyvää Valvontaeläinlääkäri vastaa näytteiden otosta määräajassa, a eteenpäin Ruokavirastoon. Valvontaeläinlääkäriin poissa olles

Eläinnäyttelyiden tarkastukset ja lainmukaisuuden varmistami mukaisesti.

Eläinten keinollisen lisääntymisen valvonnasta vastaa valvon sperman tai alkioiden keräysasemia tai varastoja.

Rekisteröityjen harrastelintujen pitopaikkojen on oltava Ympäristöpalveluiden alueella on Haapajärvellä 2 aktiivista

6.9 Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

Eläinten pitäjiä on ennen eläintenpidon aloittamista pääsää oman kuntansa maaseutuelinkeinoviranomaiselle tai ELY-kesk eläintenpitopaikka on rekisteröitävä kyseiselle eläinlajil valvonnasta vastaavat Elinvoimakeskusten tarkastajat ja Ru kunnaneläinlääkärit tekevät tähän liittyvää valvontaa oman toimijoita rekisteröitymisessä ja eläinten merkitsemisessä j valtioneeläinlääkäriille tai suoraan Elinvoimakeskuksen tark koirarekisteri, johon omistajan tulee ilmoittaa koiransa valvontatoimet alkoivat 2024 alusta.

6.10 Eläinten lääkitsemisen valvonta

Lääkitsemislaki (387/2014) astui voimaan 1.12.2014. EU:n el kansallisen lainsäädännön kanssa 28.1.2022 lähtien. Lääkits Ruokavirasto sekä kunnaneläinlääkärit. Ruokavirasto toteut valvontaohjelmaa alueellaan. Kunnaneläinlääkärit toimivat lääkitsemislain mukaisina valvontaviranomaisina eläinten pi lääkekirjanpidon tarkastuksia suorittaa pääsääntöisesti va pöytäkirja lähetetään Ruokavirastoon mahdollisimman pian. tallitarkastuksilla suoritetaan myös lääkitsemisen valvon valvontaeläinlääkäri. Eläinlääkäreiden lääkkeiden käyttöön l

6.11 Sisämarkkinakauppa, tuonti ja vienti

6.11.1 Sisämarkkinakauppa

Sisämarkkinakaupan toimijoita koskeva rekisteröintivelvoite TRACES-järjestelmän seuraaminen on siten entistä tärkeämpää. toiseen tietettyjä eläinlajeja, tuotteita, tai eläintaudin aihe tai lupaa (Eläintautilaki 49 ja 64 §) Ruokavirastosta, joka TRACES-järjestelmästä.

Sisämarkkinatuonti

Suomeen saapuvien erien mukana tulee seurata lähtömaassa virallisen järjestelmässä laadittu terveystodistus ja muut tarvittavat kaikki vastaanottamansa erät. Jos määräpaikka on päivitetty, tuontitarkastuksen tekee valvova virkaeläinlääkäri. Jos vaivaa eläintaudin oireita tai asiakirjoissa ilmenee puutteita, virkaeläinlääkärille. Virkaeläinlääkäri voi tehdä saapuvien

Virkaeläinlääkäri raportoi sisämarkkinatuontierille tekemänsä täyttämällä terveystodistuksen valvonta- eli III-osion. Jos käyttää TRACES-järjestelmää, hän voi pyytää valtioneläinlääkäriä järjestelmään puolestaan.

Sisämarkkinavienti

Virkaeläinlääkäri tarkastaa ennen vientiä, että lähetys on ohjeiden mukaisesti. Tarkastuksen perusteella virkaeläinlääkäri sisältävän terveystodistuksen TRACES NT -järjestelmässä. Siis valvovalta virkaeläinlääkäriltä lähetettävien erien tarkastushillit ja fretit, jolloin vientiin liittyvän tarkastuksen Vientiin liittyvät tarkastukset ja terveystodistukset ovat laskutuspyynnön Ruokavirastoon.

6.11.2 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Kunnaneläinlääkärit voivat myöntää vientiin virallisia eläintuotteille. Todistuksen myöntävällä on oltava mahdollisuus selvittää kohdemaan asettamat tuonnin edellytykset sekä sopia tarkastus. Eläinterveystodistus laaditaan joko TRACES-omassa sähköisessä eCert-eläinterveystodistusten hallinnointitodistusohjelmalla. Ruokaviraston internetsivuilla on lisätieto laatimisesta.

6.11.3 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajat

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää virallista tuonnin noudattamista. Ruokavirasto vastaa unioniin tuotavien eläinten tehtävistä, ellei niitä ole säädetty Tullin tehtäväksi. Jos maahan ilman että tuonnille asetettuja vaatimuksia on noudatettava virka-apua Ruokavirastolle ja Tullille. Toimenpiteistä neuvotaan ja toimitaan saatujen ohjeiden mukaisesti.

6.12 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonta on 1.1.2024 alkaen ollut Eläinlääketieteellisen tutkimuskeskuksen ja lopetusasetuksen sekä niiden nojalla eläinsuojeluvalvontaa. Alueellisten ja paikallisten eläinsuojeluyksiköiden eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinlääkärin

Kunnaneläinlääkäri ja poliisi valvovat eläinten hyvinvointia niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija.

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan tarkastuksessa havaitaan, että eläinten suojelusta vastaavien eläinsuojeluviranomainen ryhtyy lainsäädännön edellyttämiin

tehtyä eläinsuojelupäätöksen, hän on velvollinen viipymättä toimittamaan päätöksen toimeenpanon omistajalle/haltijalle, poliisille ja Ruokavirastoon.

Valvontaeläinlääkärit tekevät alueella pääsääntöisesti kaikkien eläinlääkäreiden tehtäviä. Tällä hetkellä valvontaeläinlääkäriin tehtäviä hoitaa kaksi eläinlääkärin poissa ollessaan sekä virka-ajan ulkopuolella suorittaa kunnaneläinlääkäri.

6.12.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläintä eläinsuojelulain 10 §:n mukaisesti, kun kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveys- ja eläinlääkärillä, Ruokaviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä tarkastus, tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläintä pidetään, kuitenkin ole oikeutta suorittaa tarkastusta kotirauhan piiristä. Tarkastetaan paitsi itse eläimet, eläinten pitopaikka ja eläinten tarkoitettu ruoka, juoma, välineet ja varusteet. Poliisi on eläinsuojelutarkastuksen suorittamiseen.

Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset suorittaa pääsääntöisesti epäilystä voi tulla suoraan kansalaiselta, toiselta eläinlääkäriltä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä valvontaeläinlääkäriä suorittamaan eläinsuojelutarkastuksen. Valvontaeläinlääkäri suorittaa tarkastuksen huomatessaan muun valvonnan yhteydessä eläinsuojelulainsäädäntöä.

Eläinsuojelutarkastuksesta laaditaan aina tarkastuskertomus. Eläinsuojelusta annettuja säädöksiä on rikottu, eikä puutteita viranomaisen tehdä asiassa eläinsuojelupäätös. Eläinsuojelun haltijaa jatkamasta tai toistamasta lain vastaista menettelyä määrääjässä täyttämään velvollisuutensa. Mikäli eläinsuojelun toimenpiteisiin, täytyy tarkastuskohteeseen suorittaa uusi tarkastus, viranomainen voi myös ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin eläintä tapauksissa eläimelle voidaan hankkia hoitoa muualta, eläin teuraaksi.

Eläinsuojelutarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus mahdollisesti omistajalle tai haltijalle mahdollisimman pian tarkastuksen suorittajalle sekä lähetetään Pohjois-Suomen Aluehallintovirastoon ilmoitetaan myös aina poliisille ja tehdään asiasta eläinsuojelutarkastuspöytäkirjat liitteineen arkistoidaan valvontaeläinlääkäriin toimistoon. Praktikkoeläinlääkäri eläinsuojelutarkastuspöytäkirjoista kopion valvontaeläinlääkäriin jatkotoimenpiteitä varten.

Praktikkoeläinlääkäriin/valvontaeläinlääkäriin pyynnöstä vastuu vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta voidaan siirtää kunta. Eläinlääkäriresurssit riittävät tällä hetkellä epäilyyn perustuvaan tarkastukseen. Eläinlääkäreiden käytössä olevalla Google-tilille päivitetään 97, 98 ja 99 § mukaisiin kiiretoimenpiteisiin. Näissä ohjeissa.

6.12.2 Luvan- tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinsuojelulain 10 §:n toimenpide edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitettua luvan hankkimista aluehallintovirastolta. Tällaisia paikkoja ovat eläinkaupat, pieneläinhoitolat, suuret kennelit sekä raasteluun luonnonvaraisten eläinlajien tuotantotarhat, avuttomassa tilassa hoitolatoimintaa harjoittavat paikat sekä paikat, joissa harjoitetaan eläinsuojelun toimenpiteitä.

munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastetaan ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin.

Tavoitteena on tarkastaa luvan- ja ilmoituksenvarainen toiminta tarkastetaan PSAVI:n ohjeistuksen mukaisen riskiarvioinnin ilmoituksenvaraiset toimijat tarkastetaan vuosittain. Ilmoituksenvaraiset alueella valvontaeläinlääkärit. Tarkastuksesta myös aluehallintovirastoon.

Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolta tulee suoraan valvontaeläinlääkäri ilmoituksenvaraisesta kohteesta. Valvontaeläinlääkäri ohjeistaa ilmoituksenvaraisen toiminnan aloitusilmoituksen aluehallintovirastoon, että toimijan kuuluisi ko. ilmoitus tehdä.

Alueella on yhteensä 8 ilmoituksenvaraista tallia, 1 eläinhuonepaikkaa.

6.12.3 Eläinsuojeluvalvojat

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella ei toimi täysvaltuuttamaa eläinsuojeluvalvojaa.

6.12.4 Eläinkuljetukset

Alueen virkaeläinlääkärit voivat pyynnöstä avustaa Ruokaviljalain eläinkuljetusten valvonnassa. Jos on aihetta epäillä, että eläinkuljetuksella tavalla, myös kunnaneläinlääkärillä on oikeus tulla valvontaan.

6.12.5 Teurastamot ja pienteurastamot

Teurastamoiden ja pienteurastamoiden tarkastuseläinlääkärit toimivat palveluksessa. Alueella ei ole teurastamoita tai pienteurastamoita.

6.13 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Sivutuotelaki (517/2015) on tullut voimaan 1.7.2015. Ruokaviljalain sivutuotevalvontasuunnitelman toteuttamista kunnissa.

Eläimistä saatavia sivutuotteita ovat muut kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinten eläimet, entiset eläinperäiset elintarvikkeet sekä teurastamon eläinperäinen sivutuote.

Alueella on ollut yksi (1) sivutuoteasetuksen tarkoittama sivutuotteen keräily, mutta tämä on lopettanut toiminnan vuonna 2025.

6.13.1 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat

Sivutuotteiden käyttöä luonnonvaraisten eläinten ruokinnassa käytetään muita kuin luonnonvaraisia eläimiä ja niiden tuotteita aloitusilmoitus kunnaneläinlääkärille, jonka alueella haaskataan ennen haaskaruokinnan aloittamista. Kunnaneläinlääkäri toimii haaskaruokinnan arki- ja raportoi kaikki haaskanpitoon liittyvät haaskapaikan eläintenpitäjärekisterin yhteydessä oleva sivutuotteen keräily. Aloitusilmoituksen voi tehdä myös suoraan valvontaeläinlääkäriin.

Valvontaeläinlääkäri tarkistaa tarvittaessa haaskapaikat. Sivutuotteiden käyttöä tai jos haaskankäytöstä voi aiheutua terveyshaittoja, sivutuotteiden keräilyä valvoviin viranomaisiin (ympäristötarkastajat).

mutta luonnonvaraisia eläimiä ruokittaessa on haaskan käsivutuotteiden keräyskunnan ja käyttökunnan kunnaneläinlääkeskitetysti valvontaeläinlääkärille, joka tarvittaessa täHaaskapaikkojen suunnitelmallinen valvonta toteutetaan käyttöilmoituksista saatuihin tietoihin (käyttömäärät, kärekisteröinti ja valvonta on maksullista ja valvontaeläinlaskutuspyynnön aluehallintovirastoon.

Sivutuotteita eläintarhaeläinten, sirkuseläinten sekä muiden matelijoiden ruokinnassa käyttävien toimijoiden on tehtävä valvontaeläinlääkärille.

6.13.2 Si vut uotteiden hautaaminen

Suomi on jaettu märehtijöiden, sikojen, siipikarjan ja turisivutuotteiden hävityksen osalta kahteen osaan: keräilyal määrittelyillä syrjäisillä alueilla niiden hävittäminen h tuotantoeläinten, lemmitkieläinten ja kuolleena syntyneiden syrjäiseksi alueeksi.

1.1.2013 alkaen märehtijöiden osalta kotiteurastuksen sivutuotteen keräilyaluetta on rajoitettu syrjäisillä alueilla. Alueen kunnat kuuluvat keräilyalueen piiriin, jos alueella on mahdollisuus saada hävittää vain toimittamalla ne hävitettäväksi Honkan Keräilyn hoitaa rekisteröitynyt toimija ja kustannuksista vastaa tilaaja.

Sikojen ja siipikarjan raatojen hävityksen osalta alue kuuluu
että sikojen ja siipikarjan raatojen hautaaminen on sallittu

Kunnaneläinlääkärit valvovat hautaamista muun tilalla tapahtuväärinkäytöstä. Mikäli havaitaan, että sivutuotteiden hautausvirkaeläinlääkäri antaa aluksi kehotuksen hävittää sivutuottearvittuessa määräys. Mikäli annettua määräystä ei ole noudatannettua määräystä uhkasakolla tai teettämisuhallalla.

6.14 Ehdollisuuden valvonta

Ehdollisuuden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöillä
Elinvoimakeskus valvoo ehdollisuuksien noudattamista vuosittain
myös ns. laajennuksina kunnaneläinlääkäreiden ja kunnan eläinlääkäreiden
tarkastusten yhteydessä tekemien havaintojen tai muiden ilmi-

Mikäli valvontaeläinlääkäri, ympäristötarkastaja tai eläinsuojelutarkastusten, maitohygieniatarkastusten, salmhygieniavalvonnan, vierasainevalvontaohjelman mukaisen jäämävalvonnan tai lääkekiyhjeryödesä palttontaa tai laiminlyövaikuttaa ehdollisuuden valvontaan, ne kirjataan tarkastuskeviipymättäRuoketurvaksiastoon.

Praktikkoeläinlääkäreiden, kuten muidenkin kunnan viranomais
 myös asiakaskäynneillä havaitsemasta mahdollisesta ehdollisu
 Tämä koskee myös eläinten hyvinvointilain vastaista toimintaa

6.15 Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen

6.15.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelu
yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen

eläinsuojissa. Eläinlääkintähuoltolain tarkoituksena on tu
hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta keskeisten eläinl

Kunnan on järjestettävä arkisin virka-aikana saatavilla oleva kotieläimiä varten sekä sellaista yhteisöjen pitämiä kotieläimiä varten. Alueella ei ole yksityistä palvelujen tarjoajaa, joten peruspalveluna kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten.

Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut tarjoaa peruseläinlääkintäpalveluita Alueella on ollut 1.12.2018 lähtien käytössä yhteisvastuun pieneläinvastuunotto sijaitsee Pyhäjärvellä. Pyhäjärven pieneläimille (rokotukset, verinäytteen ottamiset, terveyskatsaukset) on ajankäytöllä.

Uuden eläinlääkintähuoltolain on tarkoitus tulla voimaan 1 pyritään ennakoimaan ja valmistautumaan niihin vuoden 2025 mukaan kunkin eläinlääkäripalveluiden järjestäjän järjestämis- ja tarpeiden perusteella ja mitoituksessa on otettava huomioon

6.15.2 Puhelinneuvonta

Praktikkoeläinlääkäreillä on käytössä arkisin klo 8-15 Teli keskittetyksi. Palvelu ohjaa asiakkaat valitsemaan pienelä puhelinvastaanottoaika on arkisin klo 8-9. Pieneläinten ajan Pieneläinten kiireetön ajanvaraus pyritään jatkossa keskittä vastaavat työvuoronsa mukaisesti pääsääntöisesti suurelän Tarvittaessa eläintenhoitaja ottaa asiakkaalta soittopyy suurelänpuhelut ohjautuvat pääsääntöisesti ryhmävastaajaa kuuntelevat jätetyt viestit ja toimivat niiden edellyttämällä

Päivystysaikana eli arkisin klo 15–8, viikonloppuisin ja arkipäivien iltoina on käytössä myös eläinlääkäri palvelunumeron 0800 100 100. Päivystävä eläinlääkäri kirjautuu ennen päivystysnumerossa soitetut puhelut ohjautuvat hänen mobiililaitteensa kautta vastamaan puhelimeen, asiakas voi jättää soittopyyntönsä eläinlääkäriin, eläinlääkäri on käytössään myös oma mobiililiittymä ja puhe-yhteydenottopyyntö. Eläinlääkäreiden yhteystiedot löytyvät Eläinlääkäripalvelut kohdasta sekä liitteestä 3. Vastaanotonon paikkallislehdissä.

6.15.3 Sairaanhoito

Eläinlääkintähuolto tarjoaa sairaanhoitoa, jota pystytään
Tämä tarkoittaa perustutkimuksia, hoitotarpeen arvioinnin
erikoiseläinlääkäritasosta hoitoa tarvitsevien potilaiden l

6.15.4 Terveystienhoito

Praktikkoeläinlääkärit tekevät myös ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa, pieneläinten sterilisaatiot ja kastreerit, sekoittamattomien eläinten lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja hoidot. Tuotantoeläinten terveysohjelmien Naseva ja Sikava. Mikäli tuotantotilat haluavat osallistua ohjelmiin liittyvät terveydenhuoltosopimukset ja -käynnit, ne voivat neuvotella terveydenhuoltosopimuksista on Haapajärven kaupungin palvelu- ja tuotantoeläinlääkäri.

6.15.5 Eläinten lopetus

Kotieläinten lopetus sairauden perusteella, eläimen omistajan kuuluu peruseläinlääkäripalveluun. Tarvittaessa praktikkoeläimiä, jolloin syntyneistä kuluista vastaa valtio.

6.15.6 Todistukset

Kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinivakuutusyhtiötä, vientiä tai tuontia varten sisältyy eläinlääkäri Kunnan eläinlääkärit perivät todistusten kirjoittamisesta eläimen omistajan mukaisen hinnan.

6.15.7 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelme seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällaisia ohjelmia ovat tarkoitettu Sikava.

Alueella on voitu tarjota terveydenhuoltopalveluita kysyntää vastaavasti.

6.15.8 Yksityinen palvelutarjonta

Alueella ei ole yksityistä palvelutarjontaa, joka tarjoaisi hyötyeläimille. Virka-aikana on mahdollisuus ottaa vastaan muiden (Iisalmi, Kajaani, Kokkola, Oulu) toimii lukuisia yksityisiä peruseläinlääkintää tarvitseviin pieneläinpotilasmääriin sairastapaukset ohjataan paremmat resurssit omaaville pieneläinlääkäreille.

Alueella arviolta kymmenellä (10) lypsykarjatilalla käy yksityisiä praktikkoeläinlääkäreitä kuitenkin hoitavat peruseläinlääkärit ja hoitajien hedelmällisyshoitoihin tai jalostussuunnitelmien tekoon.

6.15.9 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kunnan/kuntayhtymän on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäritilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden eläinlääkäriavun tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla varmistetaan eläimen hyvinvointia uhkaavat tapaukset ja varmistamaan, että potilasta odottaessa virka-aikana annettavia palveluja. Virka-aikana kiireellistä eläinlääkäriapua tarvitsevat potilaat arvioimassa järjestyksessä. Tarvittaessa sovitut, ei-kiireelliset hoidettavaksi. Virka-ajan ulkopuolella kiireellisen eläinlääkäriapua eläinlääkäri. Pieneläin- ja tuotantoeläinpäivystystä ei ole nautavaltaista sekapraktiikkaa ja nautojen osuus päivystysaikana vuoksi päivystysalue tulee pitää kohtuullisena, jotta yksi potilas saavat avun suhteellisen nopeasti. Päivystykseen osallistuvien päivystysaikainen potilasmateriaali huomiioon ottaen suur- ja pieneläinlääkäri.

Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat mm. nautojen poikimahan ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, eläimen lopettaminen eläinsuojelullisin perustein, pieneläinten ja eläimen hengen pelastamiseksi välttämättömät kirurgiset toimenpiteet peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavallisesti ilman erityistyövälineitä.

Päivystysaikana keskitytään hoitamaan vain kiireellistä eläin-
käytössä keskitetty yhteydenottopalvelu arki- ja päivystysa-
viikonloppuisin pe klo 15 - ma klo 08.

6. 15. 10 Saatavuus

Kiireellisen eläinlääkäriavun resurssit on valtakunnallisen apua on oltava saatavilla kaikkina vuorokaudenaikoina kolmen Päivystysalueella matka eläintenpitopaikkaan tai pieneläinvtapauksista. Alueella on päästy valtakunnallisiin etäisyyss-kiireellisessä eläinlääkäripalvelussa.

Ei- kiireellisten ja kiireellisten potilasaikojen ajanvaraus
Kiireellistä eläinlääkäriapua tarvitsevat potilaat hoidetaan
sairaskäynnit hoidetaan pääasiassa tilauspäivän aikana. Pra
myös sopia ei-kiireellisen työn suoritettavaksi tilauspäivää
sahaukset, nupoutukset, hedelmällisyystarkistukset ja muu ter
sisään tilauksesta. Virka-aikana erittäin kiireelliset/kiir
hoitamaan ennakoivalla varautumisella ja töiden jakamisella.

6.15.11 Toimitilat ja varustetaso

Haapajärven yhteisvastaanotolta löytyy hyvin varustellut toimitt. erillinen leikkaussali, heräämö ja hevosten hoitoon tar. Pyhäjärven vastaanotolla on vaatimattomampi varustustaso. henkilökunnan peseytymis- ja lepohuoneet, asiakkaiden ododesinfiointi mahdollisuus, autotallit, varastot sekä pyykkihu

Suurel äinpraktiikkaa ja pienel äinpraktiikkaa varten el äi peruslaitteistot ja -välineet, suojavaarustus, näytteenottot ohjelmat. Laitteista pidetään yll ä erillistä laiteluettelo a.

6.15.12 Ostopalvelut

Ostopalveluita ei käytetä.

6.15.13 Erikoiseläinlääkäri- ja laboratoriopalvelut

Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut ei tarjoa erikoise tarvitsee, praktikkoeläinlääkäri ohjaa potilaan jatkohoito elinkeinorakenne on kuntayhtymässä pyritty huomioidaan eläin jatko- ja täydennyskoulutuksessa.

Praktikkoeläinlääkärit tekevät yhteisvastaanotolla käytössä hematologian perustutkimuksia. Tarvittaessa näytteitä lähetetään Seulab Haapavesi, Movet Kuopio, Vetlab Tampere, Ruokav Kunnaneläinlääkärit itse valitsevat mitä laboratoriota käyttää. Löytyy esimerkiksi Ruokaviraston sivuilta:

<https://www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/bakteriologiset-naytteet/>

Jokainen praktikkoeläinlääkäri pitää itse siitä huolen, että

6.15.14 Eläinlääkäripalveluiden laatu

Henkilökunnan pätevyyden osoittaminen ja peruseläinlääkäri pa

Eläinlääkärit tilastoivat tehtyjen suoritteiden määrän. Tilastustilaston mukaan kunnien kesken aiheuttamisperiaatteella vastaanottoavustajan palkkakustannukset niiltä osin, mitä Haapajärven, Kärsämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven kesken ylläpidettävien eläinlääkärikeskusten kustannukset maksaa Pyhäjärven kaupunki, on keskimääräinen. Pyhäjärven kaupunki ei kerätä kliinikkamaku ei kata. Jokainen kunnaneläinlääkäri suorittaa virka- ja päivystysaikaiset tuotanto-, pieneläin- ja terveyskäsittelyt. Pyhäjärven pieneläinlääkärit tilastoidaan kuukausittain. Pyhäjärven pieneläinlääkärit tilastoidaan käyntimäärätilastot neljännesvuosittain osavuosi- ja vuosikatsausta / vuosikatsausta ja käytännön tilastotiedot ilmoitetaan keskusvirastoon kuukausittain.

Liite 1: Elintarvikevalvonnan valvontakohteiden lukumä

VALVONTAKOhteet			RUOKAVIRASTO		HAAPAJÄRVI	
LUOKKA	Toimintatyyppi	Valvontakohteiden lkm yhteensä	Valtakunnallinen tarkastustiheyssuositus	Tarkastukseen käytettävä aika -suositus (h) / kohde	Tarkastusten määrä vuonna 2026	Valvontaan käytettävä aika (h) vuonna 2026
Alkutuota	Maidontuotanto	111	0,2	4	15	90
	Lihantuotanto /	116 / 3	tarvit	3	1	3
	Munantuotanto	3	0,2	3	0	0
	Puutarhaviiljely,	9	0,3 - 0,3	3	8	24
	Puutarhaviiljely,	1	tarvit	3	0	0
	Kalastus	4	tarvit	3	0	0
	Hunajantuotanto	8	tarvit	3	0	0
Valmistus	Makeisten valmis	0	0,5	5	0	0
Kala-ala	Tuoreiden kalast	1	1-8	3-5	2	10
Vilja- ja	Leipomotuotteide	6	0,5-3	2-5	3	15
	helposti pilaant	2	0,35-1	2-3	0	0
	Leipomotuotteide	1	0,5-3	2-5	0	0
	helposti pilaant	1	0,5-3	2-5	0	0
	Kasvis-, marja- valmistus	1	0,5-3	2-5	0	0
Myynti	Elintarvikkeiden	29	0,35-3	2-5	16	80
	Kuluttajan tuott	1	0,5	5	0	0
Tarjoilu	Ravintolatoimint	20	0,35-2	2-4	7	28
	Grilli- ja pikar	6	0,35-1	2-3	2	6
	Kahvilatoiminta	15	0,35-1	2-3	4	12
	Pubitoiminta	3	tarvit	0	0	0
	Suurkeittiö, lai	25	0,5-3	2-5	10	50
	Suurkeittiö, kes	8	0,5-3	2-5	9	45
	Tarjoilukeittiö	31	0,35-1	2-3	15	45
	Pitopalvelu	3	0,35-2	2-4	2	8
Kuljetus	Elintarvikkeiden	5	0,35-0	4	0	0
Elintarvi varastoin pakastami	Muu elintarvikke	3	0,3	3	1	3
	Elintarvikkeiden	1	0,3	2	1	2
Vienti ja	Elintarvikkeiden	1	0,3	3	1	3
Elintarvi ateriaali	Elintarvikekonta valmistus	1	0,5-1	5	1	5
Kansallis toiminnal helpotuks	Lihan käsittely	4	0,5-1	2-3	1	3
Yhteensä		342			94	379
Työaika (htpv)		368				52,3

Työaika (htv)

0,24

Liite 2: Terveystensuojelulain valvontakohteiden

VALVONTAKOhteET		VALVIRA		Haapajärvi	
Toimintatyyppi	Valvontakohteiden lkm yhteensä	Valtakunnallinen tarkastustihyysuus	Tarkastukseen käytettävä aika - suositus (h) / kohde	Tarkastusten määrä vuonna 2026 riskinarviointi huomioiden	Valvontaan käytettävä aika (h) vuonna 2026 riskinarviointi huomioiden
Talousvesilaitos, jossa >1000 m ³ /d tai vähintään	2	1	4 - 15	2	20
Talousvesilaitos, jossa 10-999 m ³ /d tai 50-4999	7	1 (0,5 j jakelu	4 - 15	5	50
Talousvesilaitos, jossa < 10 m ³ /d tai alle 50 k	10	0,5 (0,3 j jakelu	2 - 6	5	30
Vedenottamot (talousved	3	-	3	0	0
Lasten ja nuorten kohte leirikeskukset, lasten	17	0,25	2 - 4	7	28
Esiopetus	2	0,3	5 - 15	1	15
Peruskoulu	9	0,3	5 - 15	0	0
Lukio	4	0,3	5 - 15	0	0
Ammattioppilaitos	1	0,3	5 - 15	0	0
Muut koulut ja oppilait	1	0,3	5 - 15	0	0
Aamiaismajoitus ja maat	6	0,2	2 - 4	3	12
Hotelli	6	0,2 - 0	2 - 4	2	8
Hostelli, retkeilymaja,	2	0,2	2 - 4	1	4
Lomakeskusten ja leirin	3	0,2	2 - 4	0	0
Muu loma-asuntojen amma	8	0,2	2 - 4	6	24
Muu majoitustoiminta	16	0,2	2 - 4	5	20
Kosmetologiset huoneist	12	0,25	2 - 3	1	3
Tatuointi ja lävistys	3	0,25	2 - 3	1	1
Muu ihon käsittely tai	1	0,25	2 - 3	0	0
Päiväkot, ryhmäperhepä	13	0,3	2 - 6	3	18
Leikki-toiminta, muu päi	4	0,3	2 - 6	3	18
Lastenkodit, koulukodit	1	0,3	2 - 6	0	0
Vanhusten tehostetun pa	8	0,3	2 - 6	4	24
Kehitysvammaisten tehos	4	0,33 -	2 - 6	0	0
Muut yksiköt	1	0,3	2 - 6	0	0
Mielenterveys- ja päihd	2	0,3	2 - 6	1	6
Yleiset uimarannat (EU-	1	1	2 - 4	1	4
Pienet yleiset uimarann	9	1	2 - 3	9	27
Muu uimapaiikka	1			0	0
Yleiset altaat	2	1	4 - 5	2	10
Yleiset saunat	5	0,25 -	2 - 3	2	6
Yleinen liikuntatila	17	0,2	2 - 4	8	32
Yhteensä	181			72	360
Työaika (htpv)					49,7
Työaika (htv)					0,23

Liite 3: Tupakka- ja lääkelain mukaisten valvon

VALVONTAKOhteet			VALVIRA		HAAPAJÄRVI	
Kohderyhmä		Valvontakohteiden lkm yhteensä	Tarkastukseen käytettävä aika (h) / kohde	Tarkastustiheys suositus	Tarkastusten määrä 2026	Valvontaan käytettävä aika (h) 2025

Tupakointikielot ja -rajoitukset	Ravintola- ja ravitsemislaitosten erillinen tu	0	2	0, 3	0	0
Tupakkatuotteiden myynti, mainonta ja esilläpito	Vähittäismyynti	19	2	0, 5	4	8
	Tupakkatuotteiden tukkumyynti	0	2	0, 5	0	0
			LÄÄKELAKI		HAAPAJÄRVI	
Nikotiinikorvaushoitotuotteiden myynnin valvonta	Vähittäismyynti	12	1	oma-aloitte	3	3

Yhteensä	31			7	11
Työaika (htpv)					2
Työaika (htv)					

Liite 4: Eläinlääkintähuollon resurssitarpeen ka

1 htv = 220 htpv, 1 ht

1. ELÄINMÄÄRÄT ALUEELLA

a. Tuotantotilojen määrä	Lkm	Muut
Nautatilat	15	1
Sikatilat	5	1
Lammas- ja vuohitilat	9	76
Hevostilat	11	70
Siipikarjatilat	2	92
Vesiviljelytilat	4	0
Turkistarhat	0	0
Tarhatun riistan toir	4	1
Mehiläistarhat	8	0
Muut tuotantoeläinyks	1	0
b. Lemmikit	250	

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveysthuoltosopimusten määrä

	Lkm	Käyntien / kohde/v	Käyntien vuosi h/kä	Aika h/vuosi
Naudat				
tilat, joilla terveyd	191			
tilat, joilla th-sopi				
kunnaneläinlääkäriin k	167	1 - 6	250	3
terveydenhuoltosopi				
tilojen %-osuus kaiki	96,			
Siipikarja				
tilat, joilla terveyd	6			
tilat, joilla th-sopi				
kunnaneläinlääkäriin k	6	4 - 12	34	2
terveydenhuoltosopi				
tilojen %-osuus kaiki	100			
Lampaat				
tilat, joilla terveyd	0			
tilat, joilla th-sopi				
kunnaneläinlääkäriin k	0			
terveydenhuoltosopi				
tilojen %-osuus kaiki	0			
Terveysthuollon resurssitarve, htv				0,50

b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut (arvio tarpeesta edellisten vuosien pohjalta)

	Lkm	Keskimäär h / käynt	Tarkastu h / vuosi
Sairaskäynnit tiloilla			
Virkakaikana	175	3	5125
Päivystysaikana	300	2,5	750
Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla			
Virkakaikana	250	1	2500
Päivystysaikana	250	1	250
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve, htv			5,2

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA**Terveysvalvonta**

	Lkm	Tarkastu määrä / koh	Tarkastu h / vuosi
Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat			
Siipikarjansalmoneellat	3	0,3-1	5
Uudiseläimiä tuottavien salmoneellavalvonta	0		
Raakamaitoa luovuttavien pitopaikat, salmoneellat	1		
Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat			
Maedi-visna / CAE	1	0,33	10
Scrapie			
Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	0		
Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	4	1	1
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)			0,03

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Lkm	Tarkastu määrä / vu	Tarkastu h / vuosi
Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet	10	1	3
Ilmoitetut haaskat / vu	39	3	0,25
Raatojen ja kotiteurausten	150	1-5	3
Sisämarkkinakauppa, t	5-1	1	2
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)			0,03

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

	Lkm	Tarkastus kohde /	Tarkastus	Tarkast h/vuos
a. Ilmoituksenvaraiset kohteet				
Kennel i t	3	1	5	1 5
Hevostall i t	1 1	0 , 3 - 1	4	4 4
Riistanhoidolliset ta	3	1	2	6
Liha, munien tuotantot	3	0 , 2	5	1 0
Eläinkaupat	0			
Eläinhoitolat	1	1	1 5	1 5
Muu eläinten hyvi (kotieläinpihat)	3	1	1 5	4 5
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (arvio)	7 0	1 - 2	1 5	1 0 5 0
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve				0,71

6. ELÄINTEN TUNNISTAMISEN JA REKISTERÖINNIN VALVONTA

Säännösten noudattamisen valvonta (kaikki eläinlajit ja pi
tarkastusten yhteydessä).